

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH

Katowice, dnia 14 grudnia 2012 r.

RKT-410-05/07/MI

DECYZJA Nr RKT – 43/2012

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939) w związku z § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887),

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **umarza się jako bezprzedmiotowe** postępowanie antymonopolowe wszczęte z urzędu w dniu 17 grudnia 2007 r. pod zarzutem zawarcia przez

1. „Ochronę Środowiska” Sp. z o.o. z siedzibą w Kamienicy Polskiej, 42-260 Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 378;
2. SITA Południe Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie, 42-200 Częstochowa, ul. Dębowa 26/28 (dawniej: SITA Częstochowa Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie);
3. Remondis Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, 02-981 Warszawa, ul. Zawodzie 16;
4. Zbigniewa S. prowadzącego działalność gospodarczą jako: Zakład Oczyszczania Miasta Zbigniew S w K.;
5. Waldemara S. prowadzącego działalność gospodarczą jako: Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta Waldemar S. w K.;
6. Wiesława S. prowadzącego działalność gospodarczą indywidualnie jako Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków Wiesław S. w C. oraz wspólnie z Elżbietą S. jako: Firma „Professional” s.c. Wiesław S., Elżbieta S., Wywóz nieczystości stałych i płynnych w R.;
7. Elżbietę S. prowadzącą działalność gospodarczą wspólnie z Wiesławem S. jako: Firma „Professional” s.c. Wiesław S., Elżbieta S., Wywóz nieczystości stałych i płynnych w R.;

porozumienia ograniczającego konkurencję określonego w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającego na bezpośrednim ustaleniu cen za usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Częstochowa.

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej „Prezesem Urzędu”) zostało przeprowadzone z urzędu pod sygn. akt RKT-400-24/06/MI postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy na rynku odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości obejmującym obszar gminy Częstochowa nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego. Przedmiotowe postępowanie zainicjowane zostało artykułem prasowym pt. *Wielka podwyżka opłat za śmieci*, jaki w dniu 26 września 2006 r. ukazał się na stronie internetowej częstochowskiego dodatku do Gazety Wyborczej. W jego treści wskazano, że najwięksi przedsiębiorcy zajmujący się odbieraniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie miasta Częstochowy, planują od dnia 1 października 2006 r. podnieść ceny świadczonych usług do takiej samej lub zbliżonej wysokości.

W toku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ustalono, że wymienieni w sentencji niniejszego postanowienia przedsiębiorcy z początkiem października i listopada 2006 r. podwyższyli do ujednoczonego poziomu stawki opłat za usługi wywozu nieczystości komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Częstochowa. Wprowadzone przez nich ceny (brutto) przedstawia poniższa tabela:

	Wywóz pojemnika 120 l	Wywóz pojemnika 140 l	Wywóz pojemnika 180 l	Wywóz pojemnika 240 l	Wywóz pojemnika 660 l	Wywóz pojemnika 700 l	Wywóz pojemnika 770 l	Wywóz pojemnika 1100 l	Wywóz pojemnika KP-7
Ochrona Środowiska Sp. z o.o.	12 zł	-	-	17 zł	-	-	-	40 zł	-
SITA Południe Sp. z o.o. ¹	12 zł	14 zł	-	18 zł	-	-	35 zł	40 zł	-
Remondis Sp. z o.o.	12 zł	-	-	17 zł	-	-	35 zł	40 zł	-
Zbigniew S. Zakład Oczyszczania Miasta	12 zł	-	-	17 zł	-	-	-	40 zł	-
Waldemar S., Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta	12 zł	-	-	17 zł	-	-	-	40 zł	300 zł
Wiesław S. i Elżbieta S. „Professional” s.c.	12 zł	14 zł	16 zł	17 zł	35 zł	35 zł	-	40 zł	300 zł
Wiesław S. Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków	12 zł	14 zł	16 zł	17 zł	35 zł	35 zł	-	40 zł	300 zł

¹ Ilekroć w niniejszej sprawie mowa jest o SITA Południe Sp. z o.o. należy przez to rozumieć również SITA Częstochowa Sp. z o.o. – pod tą nazwą Spółka działała w dacie wszczęcia postępowania antymonopolowego.

W przypadku 5 przedsiębiorców (Ochrony Środowiska Sp. z o.o., SITA Południe Sp. z o.o., Remondis Sp. z o.o., Wiesława S. i Elżbiety S. – „Professional” s.c. oraz Wiesława S. – Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków) ww. stawki opłat zostały wprowadzone w życie w dniu 1 października 2006 r., natomiast w przypadku Zbigniewa S. – Zakład Oczyszczania Miasta i Waldemara S. – Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta – w dniu 1 listopada 2006 r.

W ocenie Prezesa Urzędu zsynchronizowane w czasie wprowadzenie przez ww. przedsiębiorców ujednoczonych stawek opłat za świadczone usługi dawało podstawy do przyjęcia, że na rynku odbierania odpadów komunalnych obejmującym obszar gminy Częstochowa mogło dojść do zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję określonego w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z tym, w dniu **17 grudnia 2007 r.** Postanowieniem Nr 1 wszczęte zostało w tej sprawie **postępowanie antymonopolowe** (dowód: karty nr 1-2).

Przedsiębiorcy, którym postawiono zarzut udziału w niedozwolonym porozumieniu przedstawili w odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego następujące wyjaśnienia.

Ustosunkowując się do postawionego zarzutu **SITA Południe Sp. z o.o.** (zwana dalej „SITA”) podniosła, iż *nie doszło do zawarcia (...) żadnego porozumienia ograniczającego konkurencję polegającego na ustaleniu wspólnie z innymi przedsiębiorcami jednolitych cen za usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Częstochowa. Wskazany w Postanowieniu Nr 1 poziom cen jest adekwatny do ponoszonych przez spółkę kosztów z uwzględnieniem marży handlowej. Zważyć przy tym należy, iż struktura kosztów wszystkich podmiotów świadczących usługi wywozu nieczystości jest praktycznie taka sama. Składają się na nią bowiem koszty w postaci opłaty marszałkowskiej i opłaty za odbiór odpadów przez wysypisko w Sobuczynie. Wysokość tych kosztów jest identyczna dla wszystkich podmiotów, a stanowią one około 70% kosztów bezpośrednich prowadzonej działalności. Podobnie kształtują się pozostałe koszty w postaci sprzętu, transportu i wynagrodzeń pracowników. Koszty te również w odniesieniu do wszystkich podmiotów kształtują się na jednolitym poziomie. W związku z tym również ceny usług silą rzeczy muszą kształtować się praktycznie w tej samej wysokości. Ponadto należy zauważyć, iż SITA Częstochowa Sp. z o.o. jako jedyny podmiot postępowania ma najwyższą cenę za wywóz pojemników o pojemności 240 litrów. Nie można wobec tego (...) Spółce postawić zarzutu, że weszła ona w porozumienie z innymi podmiotami i ustaliła z nimi identyczny poziom cen.* Mając powyższe na uwadze SITA wskazała, iż – wobec braku podstaw do uznania, że doszło do zawarcia porozumienia cenowego naruszającego zakaz, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie i konsumentów – wnosi o umorzenie prowadzonego przeciwko niej postępowania antymonopolowego (dowód: karty nr 12-13).

Zbigniew S. prowadzący działalność gospodarczą jako Zakład Oczyszczania Miasta w K. wskazał, iż *z całą mocą nie zgadza się z postawionym zarzutem.* Przedsiębiorca podniósł, iż nie był stroną spotkań, uzgodnień i porozumień w sprawie polityki cenowej z pozostałymi uczestnikami postępowania antymonopolowego. W jego ocenie stosowane przez niego ceny odpowiadają cenom usług o podobnym charakterze na rynku usług odpadowych. Ceny te zostały wyliczone w oparciu o rzeczywiste koszty i zysk. Wskazał też, iż podwyżka cen została w jego przypadku wdrożona w terminie późniejszym w stosunku do innych przedsiębiorców objętych porozumieniem. W podsumowaniu swojego stanowiska przedsiębiorca podniósł, iż *nie było żadnych porozumień ani umów pomiędzy przedsiębiorcami* i wniósł o umorzenie postępowania antymonopolowego (dowód: karta nr 17).

Waldemar S. prowadzący działalność gospodarczą jako Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta w K. w odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego wskazał, iż postawiony zarzut uważa za chybiony. Podkreślił, iż nie zawierał żadnych porozumień co do cen za odbiór odpadów z gminy Częstochowa. Jego decyzja w sprawie poziomu cen była

suwerenna i nie wiązała się z postanowieniami jakiegokolwiek porozumienia. Stosowane przez przedsiębiorcę ceny, jak również czas ich wprowadzenia nie ograniczają w jego ocenie konkurencji na rynku usług odpadowych. Waldemar S. wyjaśnił też, iż podwyżki cen wywołane były między innymi zmianami przepisów ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz zmianami w regulaminie utrzymania czystości i porządku w gminie. Na wzrost cen miały wpływ także i inne zjawiska, które ujawniły się po wejściu Polski do Unii Europejskiej, a powodujące stały wzrost płac i innych czynników, które wpływają na cenę unieszkodliwiania odpadów (dowód: karty nr 19-20).

Wiesław S. i Elżbieta S. prowadzący wspólnie działalność gospodarczą jako Firma „Professional” s.c. Wywóz nieczystości stałych i płynnych w R. wskazali, iż nie mogą zgodzić się postawionym zarzutem zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję. Przedsiębiorcy podnieśli, iż nie zawierali takich porozumień ani na piśmie, ani w sposób ustny oraz, że prowadzą własną politykę cenową. Podwyżki, które zostały wprowadzone w październiku 2006 roku nie ograniczyły w ich ocenie w żaden sposób konkurencji i odpowiadały cenom rynkowym. Z przyjętej zupełnie przypadkowej zbieżności cen wprowadzonych przez kilku przedsiębiorców w podobnych terminach nie można wyprowadzić uzasadnionego wniosku, że ceny zostały wprowadzone w wyniku zawarcia porozumienia ograniczającego możliwość działania na rynku innych przedsiębiorców. Wiesław i Elżbieta S. podnieśli, iż wprowadzenie nowych cen za odbiór odpadów komunalnych związane było z wzrostem składników cenotwórczych. Wskazali też, że na terenie Gminy Częstochowa dużo kontraktów zawiera się po przeprowadzeniu procedury przetargowej. Stosowanie niższych cen niż te, które aktualnie stosują ww. przedsiębiorcy, czyniłoby możliwym wybranie tego przedsiębiorcy, który oferuje niższą cenę. W związku z powyższym Wiesław i Elżbieta S. wnieśli o umorzenie wszczętego postępowania (dowód: karta nr 28).

Wiesław S. prowadzący działalność gospodarczą jako Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków w C. wskazał, iż nie zgadza się z postawionym mu zarzutem zawarcia z innymi przedsiębiorcami porozumienia ograniczającego konkurencję. Podniósł, iż nie prowadził rozmów i nie czynił uzgodnień co do ujednocniania cen na terenie gminy Częstochowa w zakresie gospodarki odpadami oraz, że nie był stroną porozumień czy umów w tym zakresie ani pisemnych, ani ustnych. Przedsiębiorca podniósł, iż prowadzi politykę cenową odrębnie od innych przedsiębiorców z zachowaniem poufności. Wprowadzenie nowych cen za odbiór odpadów komunalnych związane było z wzrostem składników cenotwórczych. Wiesław S. wyraził również stanowisko, iż stosowane przez niego ceny nie ograniczają konkurencji. Podniósł, iż na terenie gminy Częstochowa dużo kontraktów zawiera się po przeprowadzeniu procedury przetargowej. Stosowanie niższych cen niż te, które stosuje przedsiębiorca czyniłoby możliwym wybranie tego przedsiębiorcy, który oferuje niższą cenę. W podsumowaniu przedstawionego stanowiska Wiesław S. podniósł, iż w jego ocenie ceny, które stosuje nie naruszyły prawa konkurencji. W związku z tym przedsiębiorca wniósł o umorzenie postępowania antymonopolowego (dowód: karty nr 31-32).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania antymonopolowego **Ochrona Środowiska Sp. z o.o.** wskazała, że podtrzymuje wcześniejsze wyjaśnienia składane w tej sprawie do Prezesa Urzędu w toku postępowania wyjaśniającego (dowód: karta nr 39). Powołać tu należy pismo ww. spółki z dnia 16 października 2006 r., w którym wskazała, iż podniesienie cen za odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Częstochowa od dnia 1 października 2006 r. związane było z nowymi obowiązkami wynikającymi z ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, które przełożyły się na wzrost kosztów prowadzonej działalności. Spółka poinformowała również, iż podwyżka cen wynika z konieczności składania do *każdego Urzędu Gminy i Miasta* wniosków o wydanie nowych zezwoleń i koncesji na wywóz nieczystości komunalnych. Ponadto przedsiębiorca wyjaśnił, że *w związku ze zbliżającym się okresem jesienno – zimowym znacznie wzrasta waga pojemników, z uwagi na to, iż większość klientów w znacznej ilości wysypuje popiół, co wiąże się równoznacznie z większą opłatą na*

wysypisku (dowód: karta nr 180). W uzupełnieniu powyższych wyjaśnień Ochrona Środowiska Sp. z o.o. w piśmie z dnia 28 lutego 2007 r. wskazała, że w dniu 21 września 2006 r. weszło w życie zarządzenie Wójta Gminy Kamienica Polska w sprawie ustalenia wymagań, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o wydanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Kamienica Polska. Nałożyło ono nowe dodatkowe obowiązki na przedsiębiorców świadczących usługi wywozu nieczystości stałych np. codzienne mycie i dezynfekowanie pojazdów, zakup worków do segregowania odpadów, odbieranie odpadów wielkogabarytowych oraz zużytych lodówek i pralek, ponoszenie dodatkowych kosztów wyposażenia biurowego. Przedsiębiorca wskazał, iż jakkolwiek nie wszystkie zwiększenia kosztów mają swoje odzwierciedlenie w nowo poniesionych wydatkach (np. w zakupach), to nie zmienia to faktu, że nowe obowiązki pociągają za sobą dodatkowe koszty (dowód: karta nr 878). Przedsiębiorca nie wyjaśnił, w jaki sposób nowe wymagania określone w Zarządzeniu Wójta Gminy Kamienica Polska przełożyły się na podwyższenie cen za wywóz odpadów komunalnych na terenie Gminy Częstochowa (dowód: karta nr 899). Dodatkowo, w piśmie ustosunkowującym się do postawionego zarzutu, „Ochrona Środowiska” Sp. z o.o. wskazała, iż zarzut naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w drodze zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję z całą pewnością może być postawiony podmiotom mającym znaczny udział w rynku danych usług. Udział Spółki w rynku usług komunalnych na terenie miasta Częstochowy jest natomiast niewielki (dowód: karta nr 39).

Remondis Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie podniosło, iż postawiony zarzut zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję przez przedsiębiorców odbierających odpady na terenie gminy Częstochowa jest niezasadny i zbyt daleko idący. W uzasadnieniu swojego stanowiska Spółka wskazała, iż w Postanowieniu Prezesa Urzędu o wszczęciu postępowania antymonopolowego stwierdzono, że Remondis stosuje wraz ze wszystkimi pozostałymi przedsiębiorcami odbierającymi odpady komunalne ujednolicone stawki za odbiór pojemników 120 litrów oraz 1100 litrów. W pozostałych kategoriach pojemników (tj. 140 litrów, 180 litrów, 240 litrów, 660 litrów, 700 litrów, 770 litrów, KP-7) nie stwierdzono ujednoczenia cen u wszystkich przedsiębiorców. Zbieżność cen jedynie w dwóch kategoriach produktowych może w ocenie Spółki być zarówno dziełem przypadku, jak i efektem naśladownictwa cenowego ograniczonego tylko do określonych kategorii produktowych. Remondis wskazało, iż należy podkreślić, że przedsiębiorcy zamierzający zawrzeć porozumienie chcąc osiągnąć pewien określony efekt rynkowy, z pewnością objęliby nim wszystkie kategorie pojemników. Ponadto Remondis wskazało, iż orzecznictwo (m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 5 października 2005 r., sygn. akt VI ACa 1146/04) podkreśla, iż działań paralelnych, polegających na podobnym dostosowaniu się przedsiębiorców do zmienionych warunków rynkowych nie można zakwalifikować jako porozumienia cenowego (dowód: karta nr 41).

Przedstawiając argumenty, które w ocenie Spółki Remondis wskazują na brak podstaw do postawienia jej zarzutu zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję, Spółka podniosła w pierwszej kolejności, iż czwarty kwartał 2006 roku, którego dotyczy przedmiotowe postępowanie, był okresem, w którym ceny składowania odpadów na składowisku w Sobuczynie uległy ujednoczeniu. Zniesiono wszelkie rabaty uzależnione od ilości odpadów komunalnych dostarczanych na składowisko. W związku z tym koszt składowania odpadów będący jednym z głównych kosztów przy kalkulacji usługi odbioru odpadów komunalnych, stał się jednakowy dla wszystkich przedsiębiorców, co spowodowało znaczne zbliżenie nie tylko kalkulacji kosztowych, ale również cen stosowanych przez przedsiębiorców (dowód: karta nr 42).

Spółka Remondis podkreśliła też [Załącznik Nr 1, pkt 1 – tajemnica przedsiębiorstwa Remondis Sp. z o.o.]

W dalszej kolejności Remondis wskazało, iż art. 6 ust. 1a, 2, 4 i 4a ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach daje podstawę do określenia przez Radę Miasta bądź Radę Gminy górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za

usuwanie (odbierania) odpadów komunalnych. Powyższe również powoduje, że ceny usług odbioru odpadów komunalnych są często zbliżone do siebie, gdyż są tak niskie, że nawet stosowanie tych górnych stawek powoduje prowadzenie działalności przedsiębiorców na granicy opłacalności. Powyższe nie dotyczy wprawdzie sytuacji na terenie gminy Częstochowa, gdyż górne stawki zostały określone Uchwałą Rady Miasta Częstochowa z dnia 22 maja 2006 r. na dość wysokim poziomie, jednakże Remondis jako przedsiębiorca prowadzący działalność na terenie setek gmin w Polsce, podniósł, iż chciałby zwrócić uwagę na fakt, iż stosowanie jednolitych cen usług odbioru odpadów komunalnych może być w pewnym okresie i na określonym terenie uzasadnione właśnie tymi górnymi progami – oczywiście w przypadkach, gdy są one określane przez akty prawa miejscowego na granicy opłacalności działalności przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne. Przedsiębiorcy chcąc utrzymać się na rynku są zmuszeni do stosowania ww. górnych stawek określanych aktami prawa miejscowego (dowód: karty nr 42-43).

W ustosunkowaniu się do zarzutu zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję Remondis podniosło także, iż przedsiębiorcy odbierający odpady komunalne mają identyczne składniki kosztowe, które można podzielić na 4 grupy tj.:

- koszt składowania odpadów,
- koszt pracy,
- koszty pojemników, pojazdów wraz z kosztami paliwa,
- środki trwałe, inne koszty administracyjne.

W związku z powyższym wskazane w toku postępowania podobieństwo cen (np. w przedziale 17-18 za odbiór pojemnika 240 l) nie może stanowić zdaniem Spółki Remondis przesłanki uzasadniającej przyjęcie domniemania tzw. zmowy cenowej (dowód: karta nr 43).

Spółka podkreśliła również, iż zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, które weszły w życie 26 sierpnia 2006 r. oraz 1 października 2006 r., a także uchwalony przez Radę Miasta Częstochowa Regulamin utrzymania czystości i porządku zmusiły wszystkich przedsiębiorców do zainwestowania znacznych środków finansowych w dodatkowe środki trwałe w celu przystosowania działalności do obowiązków wynikających z realizacji programu selektywnej zbiórki odpadów. Przedsiębiorcy odbierający odpady zobowiązani są bowiem do zapewnienia właścicielom nieruchomości wszelkich pojemników, kontenerów lub worków do selektywnej zbiórki odpadów. Powyższe w ocenie Remondis wskazuje, że wprowadzone w określonym przedziale czasowym podwyżki cen usług odbierania odpadów były w dużej mierze uzasadnione również działaniami ustawodawcy (dowód: karta nr 43).

W podsumowaniu przedstawionego stanowiska Spółka Remondis podniosła [Załącznik Nr 1, pkt 2 – tajemnica przedsiębiorstwa Remondis Sp. z o.o.].

W dniu 31 grudnia 2008 r. Prezes Urzędu wydał **Decyzję Nr RKT-110/2008**, w której uznał postawiony zarzut za uzasadniony. W **pkt I** ww. Decyzji, działając na podstawie art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **uznano za praktykę ograniczającą konkurencję** naruszającą zakaz, o jakim mowa w **art. 6 ust. 1 pkt 1** ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawarcie przez strony niniejszego postępowania **porozumienia ograniczającego konkurencję** polegającego na bezpośrednim ustaleniu cen za usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Częstochowa i stwierdzono **zaniechanie jej stosowania z dniem 1 stycznia 2008 r.** (dowód: karty nr 1276-1303).

W pkt II Decyzji Nr RKT-110/2008 na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów na poszczególnych przedsiębiorców nałożono z tytułu ww. naruszenia kary pieniężne w następującej wysokości:

1. „Ochrona Środowiska” Sp. z o.o. z siedzibą w Kamienicy Polskiej – 9 186 PLN (słownie złotych: dziewięć tysięcy sto osiemdziesiąt sześć);
2. SITA Południe Sp. z o.o. z siedzibą w Częstochowie – 480 759 PLN (słownie złotych: czterysta osiemdziesiąt tysięcy siedemset pięćdziesiąt dziewięć);

3. Remondis Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – 1 852 213 PLN (słownie złotych: jeden milion osiemset pięćdziesiąt dwa tysiące dwieście trzydzieści);
4. Zbigniew S. – 87 230 PLN (słownie złotych: osiemdziesiąt siedem tysięcy dwieście trzydzieści);
5. Waldemar S. – 238 908 PLN (słownie złotych: dwieście trzydzieści osiem tysięcy dziewięćset osiem);
6. Wiesław S. – 267 557 PLN (słownie złotych: dwieście sześćdziesiąt siedem tysięcy pięćset pięćdziesiąt siedem);
7. Elżbieta S. – 34 240 PLN (słownie złotych: trzydzieści cztery tysiące dwieście czterdzieści).

Ponadto w pkt III Decyzji Nr RKT-110/2008 działając na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 80 tej ustawy, Prezes Urzędu postanowił obciążyć ww. przedsiębiorców kosztami przeprowadzonego postępowania antymonopolowego i zobowiązać ich do zwrotu przedmiotowych kosztów na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w ten sposób, że każdy z nich został zobowiązany do uiszczenia kwoty w wysokości 56 PLN.

Wszyscy uczestnicy prowadzonego postępowania wnieśli od ww. Decyzji **odwołania** do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej „SOKiK”) (dowód: karty nr 1317-1481). Przedsiębiorcy podnosili w odwołaniach, że ustalenie cen na ujednoczonym poziomie nie było wynikiem porozumienia, ale indywidualnych decyzji gospodarczych niezależnie działających podmiotów rynkowych. Podwyższenie cen było uzasadnione wzrostem kosztów prowadzonej działalności, wspólnym dla wszystkich przedsiębiorców.

W wyroku z dnia 1 marca 2011 r., sygn. akt XVII AmA 87/09 (dowód: karty nr 1590-1600) **SOKiK uchylił zaskarżoną Decyzję w całości**. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, że Prezes Urzędu dokonał błędnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, czego skutkiem było uznanie w zaskarżonej Decyzji, że pomiędzy powodami doszło do zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję. W ocenie Sądu zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do takiego rozstrzygnięcia.

W dniu 5 kwietnia 2011 r. **apelację** od ww. wyroku wniósł Prezes Urzędu, wnosząc o jego zmianę i oddalenie odwołań wniesionych od Decyzji Nr RKT-110/2008, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez SOKiK (dowód: karty nr 1601-1607). **Wyrokiem z dnia 5 stycznia 2012 r., sygn. akt VI ACa 905/11** Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny **oddalił wniesioną apelację**. Tym samym wyrok SOKiK uchylający Decyzję Nr RKT-110/2008 stał się prawomocny.

Wobec uchylenia ww. Decyzji postępowanie antymonopolowe wszczęte w dniu 17 grudnia 2007 r. należało uznać za otwarte, a zatem zaszła konieczność jego zakończenia poprzez wydanie decyzji uwzględniające stanowisko wyrażone przez Sąd. W związku z powyższym, po otrzymaniu akt przedmiotowego postępowania, pismem z dnia 3 października 2012 r. poinformowano strony o możliwości złożenia stanowiska odnośnie rozpatrywanej sprawy. W odpowiedzi przedsiębiorcy wnieśli o umorzenie prowadzonego postępowania jako bezprzedmiotowego (dowód: karty nr 1679, 1681, 1685)

W toku postępowania Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz.U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.) (w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2012 r.) na prowadzenie przez przedsiębiorców działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wymagane było uzyskanie zezwolenia. Stosownie do art. 7 ust. 6 ww. ustawy, zezwolenie takie udzielane było w

drodze decyzji przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce świadczenia usług.

Z informacji przekazanych przez Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Miasta w Częstochowie wynika, że na dzień 01.10.2006r. zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie miasta Częstochowy posiadało 34 przedsiębiorców (dowód: karty nr 167-168). Z ustaleń Prezesa Urzędu wynika, że faktyczną działalność w ww. zakresie prowadzili na dzień 01.10.2006r. między innymi następujący przedsiębiorcy:

1. „Ochrona Środowiska” Sp. z o.o., 42-260 Kamienica Polska, ul. M. Konopnickiej 378;
2. SITA Południe Sp. z o.o., 42-200 Częstochowa, ul. Dębowa 26/28 (w dacie wszczęcia postępowania antymonopolowego działająca pod nazwą: SITA Częstochowa Sp. z o.o.);
3. Remondis Sp. z o.o., 02-981 Warszawa, ul. Zawodzie 16 – Oddział w Częstochowie, 42-200 Częstochowa, ul. Radomska 12;
4. Zbigniew S. prowadzący działalność gospodarczą jako: „Zakład Oczyszczania Miasta” w K.;
5. Waldemar S. prowadzący działalność gospodarczą jako: „Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta” w K.;
6. Wiesław S. prowadzący działalność gospodarczą jako: „Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków” w C.;
7. Wiesław S. i Elżbieta S. prowadzący wspólnie działalność gospodarczą jako: Firma „Professional” s.c. Wiesław S., Elżbieta S., Wywóz nieczystości stałych i płynnych w R.

Wysokość cen w złotych (brutto) za usługi wywozu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Częstochowa w okresie od stycznia 2004 r. do listopada 2006 r. kształtowała się u ww. przedsiębiorców w następujący sposób:

1. Ochrona Środowiska Sp. z o.o.

Rodzaj usługi	od 01.01.2004r. do 31.01.2005r.	od 01.02.2005r. do 31.06.2005r.	od 01.07.2005r. r.do 28.02.2006r.	od 01.03.2006r. do 31.05.2006r.	od 01.06.2006r. do 30.09.2006r.	od 01.10.2006r.
Wywóz pojemnika 120 l	8,00 PLN	5,00 PLN	8,00 PLN	9,00 PLN	9,00 PLN	12 PLN
Wywóz pojemnika 240 l	11,00 PLN	8,00 PLN	11,00 PLN	12,00 PLN	12,00 PLN	17 PLN
Wywóz pojemnika 1100 l	25,00 PLN	25,00 PLN	25,00 PLN	25,00 PLN	30,00 PLN	40 PLN

(dowód: karty nr 179, 182)

Ww. cennik obowiązywał **od dnia 1 października 2006 r.** Decyzję o jego wprowadzeniu podjęto 28 sierpnia 2006 r. na podstawie Uchwały Nr 3/2006 Zarządu Spółki „Ochrona Środowiska” (dowód: karty nr 180, 900).

2. SITA Południe Sp. z o.o.

Rodzaj usługi	Od 01.01.2004r do 31.03.2004r.	Od 01.04.2004r. do 30.09.2006r.		Od 01.10.2006r.
	średnie ceny brutto	średnie ceny brutto	według cennika	
Wywóz pojemnika 80 litrów	9,00 PLN	7,00 PLN	7,00	10,00 PLN
Wywóz pojemnika 120 l	11,18 PLN	8,95 PLN	9,00	12,00 PLN
Wywóz pojemnika 140 l	12,87 PLN	10,00 PLN	10,00	14,00 PLN
Wywóz pojemnika 240 l	17,07 PLN	12,03 PLN	12,00	18,00 PLN
Wywóz pojemnika 260 l	18,65 PLN	13,96 PLN	14,00	20,00 PLN
Wywóz pojemnika 340 l	-	-	18,00 PLN	25,00 PLN
Wywóz pojemnika 770 l	29,18 PLN	28,25 PLN	Od 20,00 PLN do 28,00 PLN	35,00 PLN
Wywóz pojemnika 1100 l	37,91 PLN	34,94 PLN	Od 24,00 PLN do 41,20 PLN	40,00 PLN
Wywóz pojemnika KP-7	258,06 PLN	244,46 PLN	Od 180,00 PLN do 280,00 PLN	190,00-267,50 PLN

(dowód: karty nr 204, 228, 229, 290)

Ww. obowiązujący cennik wywozu odpadów komunalnych został wprowadzony w życie **od dnia 1 października 2006 r.** (dowód: karta nr 204). Przedsiębiorca poinformował, że decyzja o wprowadzeniu nowego cennika podjęta została na posiedzeniu Zarządu Spółki w dniu 8 września 2006r. (dowód karta nr 201, 230).

3. Remondis Sp. z o.o.

Rodzaj usługi	od 01.01.2004r. do 31.01.2004r.	od 01.02.2004r. do 31.12.2005r.	Od 01.01.2005r. do 31.03.2006r.	od 01.04.2006r. do 30.09.2006r.	Od 01.10.2006r.
Wywóz pojemnika 120 l	11,50 PLN	9,50 PLN	6,50 PLN	8,00 PLN	12,00 PLN
Wywóz pojemnika 240 l	16,80 PLN	12,80 PLN	9,00 PLN	11,00 PLN	17,00 PLN
Wywóz pojemnika. 770 l	35,00 OLN	30,00 PLN	25,00 PLN	25,00 PLN	35,00 PLN
Wywóz pojemnika 1100 l	25,00 PLN	35,00 PLN	30,00 PLN	30,00 PLN	40,00 PLN

(dowód: karty nr 295-296)

Ww. cennik obowiązywał **od dnia 1 października 2006r.** (dowód: karty nr 295-296). Przedsiębiorca wskazał, że ostateczna decyzja o wprowadzeniu nowych cen zapadła we wrześniu 2006r. (dowód: karta nr 585).

4. Zbigniew S., Zakład Oczyszczania Miasta, K.

Rodzaj usługi	od 01.01.2004r. do 31.03.2005r.	od 01.04.2005r. do 30.04.2006r.	od 01.05.2006r. do 31.10.2006r.	od 01.11.2006r.
Wywóz pojemnika 120 l	8,00 PLN	5,50 PLN	7,00 PLN	12,00 PLN
Wywóz pojemnika 240 l	11,00 PLN	8,00 PLN	9,70 PLN	17,00 PLN
Wywóz pojemnika 1100 l	37,45 PLN	24,00 PLN	31,00 PLN	40,00 PLN

(dowód: karty nr 327-328, 665)

Powyższy cennik obowiązywał **od dnia 1 listopada 2006r.** Decyzję o jego wprowadzeniu podjęto w sierpniu 2006r. (dowód: karta nr 326, 665).

5. Waldemar S., Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta, K.

Rodzaj usługi	od 01.01.2004r. do 31.03.2005r.	od 01.04.2005r. do 30.04.2006r.	od 01.05.2006r. do 31.10.2006r.	od 01.11.2006r.
Wywóz pojemnika 120 l	8,00 PLN	5,50 PLN	7,00 PLN	12,00 PLN
Wywóz pojemnika 240 l	11,00 PLN	8,00 PLN	9,70 PLN	17,00 PLN
Wywóz pojemnika 1100 l	37,45 PLN	24,00 PLN	31,00 PLN	40,00 PLN
Wywóz kontenera 4000 l	140,00 PLN	120,00 PLN	140,00 PLN	250,00 PLN
Wywóz kontenera 7000 l	220,00 PLN	170,00 PLN	190,00 PLN	300,00 PLN

(dowód: karty nr 343, 355)

Powyższy cennik obowiązywał **od dnia 1 listopada 2006r.** Decyzję o jego wprowadzeniu podjęto w dniu 21 sierpnia 2006 r. (dowód: karty nr 342, 355).

6. Wiesław S. i Elżbieta S. prowadzący wspólnie działalność gospodarczą jako Firma „Professional” s.c. Wywóz Nieczystości Stałych i Płynnych, R.

Rodzaj usługi	Od 01.01.2004r. do 31.03.2004r.	Od 01.04.2004r. do 30.09.2006r.	Od 01.10.2006r.
Wywóz pojemnika 120 l	11,50 PLN	-	12,00 PLN
Wywóz pojemnika 140 l	-	-	14,00 PLN
Wywóz pojemnika 180 l	-	-	16,00 PLN
Wywóz pojemnika 240 l	16,80 PLN	8,00 PLN	17,00 PLN
Wywóz pojemnika 660 l	35,00 PLN	20,00 PLN	35,00 PLN
Wywóz pojemnika 700 l	-	-	35,00 PLN
Wywóz pojemnika 1100 l	42,80 PLN	24,00 PLN	40,00 PLN
Wywóz pojemnika KP-7	250 PLN	233,64 PLN	300,00 PLN

(dowód: karty nr 362, 366)

Ww. cennik obowiązywał **od dnia 1 października 2006r.** (dowód: karty nr 362, 366). Przedsiębiorcy podnieśli, że decyzja o wprowadzeniu nowego cennika *podejmowana była na przestrzeni kilku miesięcy po opublikowaniu zmian do ustawy o odpadach i innych ustaw a nadto po odbytych spotkaniach z władzami miasta i spółki odbierającej odpady z terenu miasta Częstochowy, które odbywały się do października 2006 r.* (dowód: karta nr 780).

7. Wiesław S., Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków, C.

Rodzaj usługi	Od 01.01.2004r. do 31.03.2004r.	Od 01.04.2004r. do 30.09.2006r.	Od 01.10.2006r.
Wywóz pojemnika 80 l	-	5,00 PLN	-
Wywóz pojemnika 120 l	11,50 PLN	-	12,00 PLN
Wywóz pojemnika 140 l	-	-	14,00 PLN
Wywóz pojemnika 180 l	-	-	16,00 PLN
Wywóz pojemnika 240 l	16,80 PLN	8,00 PLN	17,00 PLN
Wywóz pojemnika 660 l	35,00 PLN	20,00 PLN	35,00 PLN
Wywóz pojemnika 700 l	-	-	35,00 PLN
Wywóz pojemnika 1100 l	42,80 PLN	24,00 PLN	40,00 PLN
Wywóz pojemnika KP-7	250,00 PLN	233,64 PLN	300,00 PLN

(dowód: karty nr 462, 465-466)

Ww. cennik obowiązywał **od dnia 1 października 2006r.** (dowód: karty nr 462, 465-466). Przedsiębiorca podniósł, że decyzja o wprowadzeniu nowego cennika *podejmowana była na przestrzeni kilku miesięcy po opublikowaniu zmian do ustawy o odpadach i innych ustaw a nadto po odbytych spotkaniach z władzami miasta i spółki odbierającej odpady z terenu miasta Częstochowy, które odbywały się do października 2006 r.* (dowód: karta nr 828).

Zbiorcze zestawienie stawek opłat za wywóz odpadów komunalnych stosowanych w okresie od stycznia 2004 roku do listopada 2006 roku przez poszczególnych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w powyższym zakresie na terenie Częstochowy przedstawia tabela zamieszczona na następnej stronie. Przy niektórych cenach, podano w nawiasach informację o stawkach opłat obowiązujących przed podwyżką.

	1. Ochrona Środowiska Sp. z o.o.	2. SITA Południe Sp. z o.o.	3. Remondis Sp. z o.o.	4. Zbigniew S. Zakład Oczyszczania Miasta	5. Waldemar S., Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta	6. Wiesław S. i Elżbieta S. „Professional” s.c.	7. Wiesław S. Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków
Data wprowadzenia cennika	1 października 2006 r.	1 października 2006 r.	1 października 2006 r.	1 listopada 2006 r.	1 listopada 2006 r.	1 października 2006 r.	1 października 2006 r.
Data podjęcia decyzji o wprowadzeniu nowego cennika	28 sierpnia 2006 r.	8 września 2006 r.	Wrzesień 2006 r.	Sierpień 2006 r.	21 sierpnia 2006 r.	-	-
Wywóz pojemnika 80 l	-	10,00 PLN	-	-	-	-	-
Wywóz pojemnika 120 l	12,00 PLN (9,00 PLN)	12,00 PLN (9,00 PLN)	12,00 PLN (8,00 PLN)	12,00 PLN (7,00 PLN)	12,00 PLN (7,00 PLN)	12,00 PLN (11,50 PLN)	12,00 PLN (11,50 PLN)
Wywóz pojemnika 140 l	-	14,00 PLN (10,00 PLN)	-	-	-	14,00 PLN (-)	14,00 PLN (-)
Wywóz pojemnika 180 l	-	-	-	-	-	16,00 PLN	16,00 PLN
Wywóz pojemnika 240 l	17,00 PLN (12,00 PLN)	18,00 PLN (12,00 PLN)	17,00 PLN (11,00 PLN)	17,00 PLN (9,70 PLN)	17,00 PLN (9,70 PLN)	17,00 PLN (8,00 PLN)	17,00 PLN (8,00 PLN)
Wywóz pojemnika 260 l	-	20,00 PLN	-	-	-	-	-
Wywóz pojemnika 340 l	-	25,00 PLN	-	-	-	-	-
Wywóz pojemnika 660 l	-	-	-	-	-	35,00 PLN	35,00 PLN
Wywóz pojemnika 700 l	-	-	-	-	-	35,00 PLN	35,00 PLN
Wywóz pojemnika 770 l	-	35,00 PLN (20,00 – 28,00 PLN)	35,00 PLN (25,00 PLN)	-	-	-	-
Wywóz pojemnika 1100 l	40,00 PLN (30,00 PLN)	40,00 PLN (24,00 – 41,20 PLN)	40,00 PLN (30,00 PLN)	40,00 PLN (31,00 PLN)	40,00 PLN (31,00 PLN)	40,00 PLN (24,00 PLN)	40,00 PLN (24,00 PLN)
Wywóz pojemnika 4000 l	-	-	-	-	250,00 PLN	-	-
Wywóz pojemnika KP-7	-	190,00 PLN – 267,50 PLN (180,00 – 280,00 PLN)	-	-	300,00 PLN (190,00 PLN)	300,00 PLN (233,64 PLN)	300,00 PLN (233,64 PLN)

Jak wynika z powyższej tabeli, od dnia **1 października 2006 r.** 5 przedsiębiorców (Ochrona Środowiska Sp. z o.o., Sita Południe Sp. z o.o., Remondis Sp. z o.o. oraz Wiesław S. i Elżbieta S. – Professional s.c. i Wiesław S. – Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków) podwyższyło ceny za usługi wywozu odpadów komunalnych do tego samego poziomu w odniesieniu do najbardziej popularnych pojemników o pojemności 120 l, 240 l i 1100 l. Identyczna podwyżka została dokonana w dniu **1 listopada 2006 r.** przez Zbigniewa S. – Zakład Oczyszczania Miasta i Waldemara S. – Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta.

Wszyscy ww. przedsiębiorcy podnieśli ceny do następującej wysokości:

- wywóz pojemnika 120 l: **12,00 PLN**;
- wywóz pojemnika 240 l: **17,00 PLN**, a w przypadku SITA – **18,00 PLN**;
- wywóz pojemnika 1100 l: **40,00 PLN**.

Ponadto SITA Południe Sp. z o.o. i Remondis Sp. z o.o. w dniu 1 października 2006 r. podniosły do tej samej wysokości (**35,00 PLN**) ceny za wywóz odpadów komunalnych z pojemników o pojemności 770 l.

Z kolei Waldemar S. oraz Wiesław S. i Elżbieta S. podwyższyli ceny za odbieranie odpadów komunalnych z pojemników KP-7 do **300,00 PLN**. W przypadku Waldemara S. podwyżka ta weszła w życie 1 listopada 2006 r., natomiast w przypadku Wiesława i Elżbiety S. – 1 października 2006r.

Decyzje o podwyższeniu cen podjęte zostały przez przedsiębiorców w sierpniu i wrześniu 2006 roku.

Uczestnicy postępowania przedstawili następujące wyjaśnienia odnośnie sposobu ogłoszenia informacji o podwyższeniu cen i sposobu powiadomienia o tym fakcie klientów.

Ochrona Środowiska Sp. z o.o. wyjaśniła, iż jej klienci zostali uprzedzeni o podwyżce cen „pismem – ulotką” dostarczoną z miesięcznym wyprzedzeniem przez pracowników Spółki (przy okazji wywozu odpadów), a także pocztą razem z fakturą (dowód: karta nr 180).

SITA Południe Sp. z o.o. wskazała, iż forma poinformowania odbiorców o zmianie cen uzależniona była od formy prawnej odbiorców usług. Odbiorcy instytucjonalni poinformowani zostali poprzez rozsyłane aneksy pisemne do umów mówiące o zmianie ceny i terminie jej wprowadzenia. Odbiorcy indywidualni poinformowani zostali natomiast o wprowadzeniu nowych cen za pośrednictwem brygad wywozowych w terminie ich obsługi oraz informacji pisemnych dostarczonych bezpośrednio w formie ulotek do klientów. Jednocześnie z wyjaśnień Spółki wynika, iż na dzień 16.10.2006r. informacja o podwyżce cen od dnia 01.10.2006r. nie została jeszcze przekazana wszystkim odbiorcom indywidualnym (dowód: karta nr 202).

W uzupełnieniu powyższych informacji SITA przedstawiła kserokopie pięciu przykładowych aneksów w sprawie zmiany cen, które datowane są na dzień 24 września 2006 r. (dowód: karty nr 656-660). Spółka wskazała także, iż do odbiorców indywidualnych skierowane zostały ulotki informujące o zasadach zmiany cen oraz ich wysokościach w formie naklejek samoprzylepnych przekazywanych bezpośrednio klientom lub naklejanych na pojemnikach (dowód karty nr 620-621). Wydrukowano i przekazano do klientów łącznie około [...] druków informacyjnych. Dodatkowe informacje w pełni wyczerpujące temat przekazywane były bezpośrednio przez brygady wywozowe, jak również pracowników biura obsługi klienta (dowód: karta nr 617).

Remondis Sp. z o.o. wskazało, że klienci indywidualni zostali poinformowani o zmianie cen od dnia 1 października 2006 r. poprzez dostarczenie nowego cennika przez pracowników Oddziału Spółki w Częstochowie. Klienci prowadzący działalność gospodarczą zostali natomiast poinformowani o podwyżce listownie (informacja o zmianie cen została wysłana wraz

z fakturami za poprzedni miesiąc) (dowód: karta nr 296). W załączeniu do powyższych wyjaśnień przedsiębiorca przedstawił również wzór pisma informującego o zmianie cen (dowód: karta 318).

Zbigniew S. prowadzący działalność gospodarczą jako Zakład Oczyszczania Miasta w K. wyjaśnił, iż o zamiarze wprowadzenia nowego cennika opłat za usługi wywozu odpadów komunalnych z terenu miasta Częstochowy odbiorcy zostali poinformowani w formie aneksów do umów zawartych z odbiorcami usług (dowód: karta nr 327). Przedsiębiorca przedstawił dwa przykładowe aneksy w sprawie zmiany cen od dnia 1 listopada 2006 r. (dowód: karty nr 337, 338).

Waldemar S. prowadzący działalność gospodarczą jako Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta w K. wskazał, iż o zamiarze wprowadzenia nowego cennika opłat za usługi wywozu odpadów komunalnych z terenu miasta Częstochowy jego odbiorcy zostali poinformowani w formie aneksów do zawartych umów, które doręczono do nich za pośrednictwem poczty na 30 dni przed planowaną zmianą cen (dowód: karta nr 343). Przedsiębiorca przedstawił dwa przykładowe aneksy dotyczące zmiany cen datowane na dzień 02.10.2006r. (dowód: karta nr 359).

Wiesław S. i Elżbieta S. prowadzący działalność gospodarczą jako Firma „Professional” s.c. Wywóz Nieczystości Stałych i Płynnych w R. wskazali, iż odbiorcy z terenu miasta Częstochowy o fakcie wprowadzenia z dniem 1 października 2006 r. nowego cennika usług i wynikłej stąd zmianie cen zostali powiadomieni – w zależności o treści i rodzaju podpisanej umowy – albo poprzez przesłanie aneksu albo poprzez przesłanie pisemnej informacji. Ponadto na pojemniki znajdujące się na posesjach zleceniodawców naklejane były informacje o zmianie cen (dowód: karta nr 364). Przedsiębiorcy przedstawili aneksy i informacje przesłane odbiorcom z terenu Częstochowy informujące o zmianie cen (dowód: karty nr 386, 399-405, 406-407, 414, 423, 431, 432, 437, 439, 443, 444, 448, 450, 452, 453, 457). Są one datowane na dzień 01.09.2006r. i podpisane jednostronnie przez przedstawiciela przedsiębiorców. Przedłożona została także informacja o zmianie cen w formie naklejki samoprzylepnej, która również datowana jest na dzień 01.09.2006r. (dowód: karta nr 457a).

Wiesław S. prowadzący działalność gospodarczą jako Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków w C. podał, iż odbiorcy z terenu gminy Częstochowa o fakcie wprowadzenia z dniem 1 października 2006 r. nowego cennika opłat za usługi wywozu odpadów komunalnych zostali powiadomieni – w zależności od treści i rodzaju podpisanej umowy – albo poprzez przesłanie aneksu, albo poprzez przesłanie pisemnej informacji. Na pojemniki znajdujące się na posesjach zleceniodawców naklejane były również informacje o zmianie cen (dowód: karta nr 464). Przedsiębiorca przedstawił przykładowe aneksy do umów i informacje o podwyżce, które datowane są na dzień 1 września 2006 r. i które są jednostronnie podpisane przez przedstawiciela przedsiębiorcy (dowód: karty nr 515-519, 521, 525, 526, 529, 533-536, 538, 539, 541-545, 548, 550, 553, 554, 555, 557, 560, 562, 564, 566, 567, 570, 571, 574, 575, 577), a także naklejkę samoprzylepną informującą o wprowadzeniu z dniem 1 października 2006 r. nowych cen za wywóz odpadów, która datowana jest na dzień 1 września 2006 r. (dowód: karta nr 577a).

W toku postępowania poszczególni przedsiębiorcy przedstawili wyjaśnienia odnośnie przyczyn podwyższenia cen.

Ochrona Środowiska Sp. z o.o. wskazała, że podniesienie cen za odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Częstochowa od dnia 1 października 2006 r. związane było z nowymi obowiązkami wynikającymi z ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, które przełożyły się na wzrost kosztów prowadzonej działalności. Spółka poinformowała również, iż podwyżka cen wynikała z

konieczności składania do *każdego Urzędu Gminy i Miasta* wniosków o wydanie nowych zezwoleń i koncesji na wywóz nieczystości komunalnych. Ponadto przedsiębiorca wyjaśnił, że *w związku ze zbliżającym się okresem jesienno – zimowym znacznie wzrasta waga pojemników, z uwagi na to, iż większość klientów w znacznej ilości wysypuje popiół, co wiąże się równoznacznie z większą opłatą na wysypisku* (dowód: karta nr 180).

W uzupełnieniu powyższych wyjaśnień Ochrona Środowiska Sp. z o.o. wskazała, że w dniu 21 września 2006 r. weszło w życie zarządzenie Wójta Gminy Kamienica Polska w sprawie ustalenia wymagań, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o wydanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Gminy Kamienica Polska. Nałożyło ono nowe dodatkowe obowiązki na przedsiębiorców świadczących usługi wywozu nieczystości stałych np. codzienne mycie i dezynfekowanie pojazdów, zakup worków do segregowania odpadów, odbieranie odpadów wielkogabarytowych oraz zużytych lodówek i pralek, ponoszenie dodatkowych kosztów wyposażenia biurowego. Przedsiębiorca wskazał, iż *jakkolwiek nie wszystkie zwiększenia kosztów miały swoje odzwierciedlenie w nowo poniesionych wydatkach (np. w zakupach), to nie zmienia to faktu, że nowe obowiązki pociągnęły za sobą dodatkowe koszty* (dowód: karta nr 878). Przedsiębiorca nie wyjaśnił, w jaki sposób nowe wymagania określone w Zarządzeniu Wójta Gminy Kamienica Polska przełożyły się na podwyższenie cen za wywóz odpadów komunalnych na terenie Gminy Częstochowa (dowód: karty nr 898, 899).

SITA Południe Sp. z o.o. podniosła, że podstawą wprowadzenia od dnia 1 października 2006 r. nowych cen, są dwie grupy zagadnień: warunki ekonomiczne, w jakich funkcjonuje Spółka oraz nowe obowiązki wynikające z ustawy o odpadach. Przedsiębiorca wskazał, że do podwyższenia cen doprowadziły spadek rentowności i wzrost kosztów bezpośrednich prowadzonej działalności (wzrost ceny oleju napędowego, wzrost ilości odpadów gromadzonych przez odbiorców usług). Podniósł również, iż *ustawa o odpadach wskazuje na konieczność wykonywania nowych zadań w postaci selektywnej zbiórki odpadów, selektywnej zbiórki odpadów AGD oraz konieczność przygotowań do odbioru biomasy* (dowód: karta nr 203). Ponadto wskazał, że *większość obowiązków dodatkowo scedowanych ustawą na przewoźnika została wprowadzona w październiku 2006 r. Obowiązki te są i będą w dalszej konsekwencji kosztotwórcze, a co za tym idzie muszą znaleźć odbicie w strukturze cenowej* (dowód: karta nr 201).

SITA wyjaśniła, że *Przyczyny podjęcia decyzji o podwyżce cen mają charakter czysto ekonomiczny pozwalający na osiągnięcie przez Spółkę minimalnego poziomu rentowności (...). Podwyżki cen wynikają z faktu konieczności realizacji zadań określonych ustawą z dn. 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw. Ustawa ta nakłada na firmy wywozowe obowiązek dodatkowych zadań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, odbioru i utylizacji odpadów AGD, wdrożenia procesu oddzielania biomasy ze strumienia odpadów komunalnych zgodnie z założeniami ustawowymi. Procesy te wymagają zwiększonych nakładów finansowych i jednocześnie zwiększonych kosztów bezpośrednich służących obsłudze klientów (przykładowo dodatkowych kursów pojazdów do odbioru wysegregowanych surowców wtórnych)* (karty nr 203-204).

SITA podniosła, że *Podstawowym aktem zmieniającym zakres obowiązków w dziedzinie gospodarowania odpadami jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw (...). W ustawie tej wprowadzono nowe obowiązki dla podmiotu prowadzącego działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, selektywego odbierania odpadów oraz ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji. Zmiany w ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminach z dnia 13 września 1996 r. (Dz.U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008) wprowadziły obowiązek odbioru wszystkich selektywnie zbieranych rodzajów odpadów komunalnych, w tym powstających w gospodarstwach domowych odpadów*

wielkogabarytowych: zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz odpadów z remontów. Wymogi te powodują, że przedsiębiorcy są zobowiązani do zorganizowania całego programu selektywnej zbiórki odpadów, zapewnienie odpowiednich środków transportu oraz pojemników lub worków do gromadzenia tychże odpadów. Spółka podniosła także, że ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz.U. Nr 180, poz. 1495) w art. 37-40 nałożyła na przewoźników obowiązki w zakresie organizacji zbiórki tych odpadów, ewidencji i utylizacji. Ponadto, jak wskazał przedsiębiorca, w dopełnieniu ustawowych obowiązków Rada Miasta Częstochowy w dniu 22 maja 2006 r. swoją uchwałą Nr 956/LX/2006 przyjęła regulamin utrzymania czystości i porządku dla Miasta Częstochowy, który dodatkowo określił zadania dla przedsiębiorstw przewozowych w tym między innymi wymogi dotyczące kolorystyki pojemników, ich pojemności i częstotliwości ich opróżniania. SITA podniosła także, że Zarządzenie Prezydenta Miasta Częstochowy Nr 2944/06 z dnia 14 kwietnia 2006 r. przedstawiło nowe wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości. Przykładowo zarządzenie to obliguje przedsiębiorców do posiadania myjni pojazdów i pojemników (dowód: karty nr 615-616).

Przedsiębiorca wskazał także, że dla zrealizowania tych wymagań oprócz działań organizacyjnych konieczne było dokonanie zakupów inwestycyjnych. SITA poinformowała, że zakupiła pojemniki na łączną kwotę [...] PLN. Ponadto zakupione zostały (dowód: karta nr 617):

- specjalistyczny samochód do odbioru biomasy o wartości [...] PLN;
- dwa samochody – śmieciarki o wartości [...] PLN – konieczne do odbioru odpadów suchych w zmodyfikowanym systemie;
- samochód dostosowany do odbioru odpadów niebezpiecznych za kwotę [...] PLN;
- urządzenie myjące z ciepłą wodą do pojemników typu KARCHER o wartości [...] PLN;
- komputer do obsługi wymaganych programów rejestrujących za kwotę [...] PLN.

W planach inwestycyjnych na 2007 rok Spółka planuje również zakup pojemników o wartości około [...] PLN, w tym do selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych wartość ta wyniesie blisko [...] PLN (dowód: karta nr 617).

Remondis Sp. z o.o. poinformowało, że *Bezpośrednią przyczyną zmiany cennika usług odbioru odpadów komunalnych (...) jest zmiana stawek za składowanie odpadów komunalnych zapowiedziana na spotkaniu w dniu 19.04.2006r. (...) W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz miasta, władze przedsiębiorstwa zarządzającego składowiskiem, a także przedstawiciele innych przedsiębiorstw świadczących usługi odbioru odpadów komunalnych. Zmiana stawek nastąpi prawdopodobnie już od 1 stycznia 2007r. Z tym dniem znikną również prawdopodobnie wszelkie rabaty związane ze składowaniem większej ilości odpadów komunalnych. Należy podkreślić, iż oprócz wzrostu cen na składowanie odpadów, w ostatnim czasie znacznie wzrosły koszty pracy. Powszechną praktyką firm odbierających odpady było również przeciążanie samochodów celem redukcji kosztów. W związku z czynnościami kontrolnymi podjętymi przez władze miasta i inspekcję transportu drogowego, przedsiębiorcy korzystają obecnie z większej ilości pojazdów (większej częstotliwości ruchu) celem odbioru tej samej masy odpadów, co poprzednio (dowód: karta nr 296).*

Remondis wskazało, że na wzrost cen miały ponadto wpływ następujące czynniki (dowód: karta nr 584):

- a. większa częstotliwość ruchu pojazdów celem odbioru tej samej masy odpadów, co poprzednio w związku z czynnościami kontrolnymi podjętymi przez władza miasta i inspekcję transportu drogowego (unikanie przeciążenia pojazdów);
- b. związany z powyższym, wzrost kosztów paliwa o około [...] %;
- c. planowane inwestycje w środki trwałe:

- zakup nowego samochodu śmieciarki (wymiana trzynastoletniego pojazdu);
- zakup nowego samochodu do odbioru worków recyklingowych;
- przygotowanie inwestycji – linia do odsiewania popiołu;
- zakup [...] sztuk pojemników do recyklingu.

Spółka wyjaśniła także, że zmiana cen świadczonych usług odbierania odpadów komunalnych planowana była od dłuższego czasu. Zbliżające się nieuchronnie podwyżki opłat za składowanie odpadów zmusiły zarząd Remondis do szczegółowej analizy kosztów, również pod kątem inwestycji przewidzianych na 2007r. Rentowność usług Remondis była bardzo niska wskutek silnej konkurencji na rynku odbioru odpadów komunalnych w Częstochowie. Utrzymanie się na rynku powodowało konieczność obniżki cen, które skutkowały bardzo słabymi wynikami finansowymi oddziału Spółki w Częstochowie. Dalsze podtrzymywanie tak niskich cen mogłoby spowodować decyzję zarządu Spółki o zaprzestaniu działalności na terenie miasta Częstochowa (dowód: karta nr 584).

Ponadto Spółka wskazała, że zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, które weszły w życie w dniu 26 sierpnia 2006 r. oraz w dniu 1 października 2006 r., a także uchwalony przez Radę Miasta Częstochowa Regulamin utrzymania czystości i porządku zmusił spółkę do zainwestowania znacznych środków finansowych w dodatkowe środki trwałe w celu przystosowania działalności do obowiązków wynikających z realizacji programu selektywnej zbiórki odpadów. Przedsiębiorcy odbierający odpady zobowiązani są bowiem do zapewnienia właścicielom nieruchomości wszelkich pojemników, kontenerów lub worków do selektywnej zbiórki odpadów. Remondis podniosło również, że przygotowywanie inwestycji – linii do odsiewania popiołu ma służyć ograniczeniu w przyszłości masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska, do czego każdy przedsiębiorca odbierający odpady jest zobowiązany na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach (dowód: karta nr 584).

W toku postępowania Remondis przedstawił również wzór pisma kierowanego do odbiorców usług, informującego o zmianie cen za odbiór odpadów komunalnych. W jego treści wskazano, że na podwyżkę cen od dnia 01.10.2006r. wpłynął „drastyczny, niezależny od Spółki wzrost kosztów usług spowodowany kosztownymi dla niej zmianami w ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminach, rosnącymi na przestrzeni ostatnich 3 lat cenami paliw, olei silnikowych, energii, części zamiennych, pojemników na odpady” (dowód: karta nr 610).

Zbigniew S. prowadzący działalność gospodarczą jako **Zakład Oczyszczania Miasta** podniósł, że *na decyzję o zmianie cen wpłynęły informacje Zarządu Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Sobuczynie o likwidacji rabatów na składowanie odpadów z dniem 1 stycznia 2007 r. Informacji tych udzielono na spotkaniu w obecności V-ce Prezydenta Miasta Częstochowy P. Bogumiła Sobuś. Zgodnie z otrzymaną informacją cena składowania 1 tony odsiewów po segregacji frakcji ciężkiej będzie wynosić około 100,00 PLN (...). Cena składowania odpadów komunalnych będzie wynosić 50,00 zł za 1 tonę brutto plus opłata za korzystanie ze środowiska w wysokości 15,39 zł od każdej tony* (dowód: karta nr 326).

Zbigniew S. wyjaśnił również, iż na podwyższenie cen wpływ miały następujące składniki cenotwórcze, które należało uwzględnić w kalkulacji cen za wywóz odpadów komunalnych (dowód: karta nr 327):

- koszty selektywnej zbiórki odpadów;
- wynagrodzenia [...] pracowników do zbiórki odpadów;
- koszty utrzymania dodatkowego samochodu do zbiórki odpadów;
- koszty zakupu pojemników do odpadów ulegających biodegradacji;
- koszty zakupu pojemników do selektywnej zbiórki odpadów;
- koszty zakupu worków;
- koszty sortowania odpadów w celu ograniczenia ich masy;

- wzrost wynagrodzeń od 1 stycznia 2007 r.;
- wzrost akcyzy od 1 stycznia 2007 r.

Przedsiębiorca wskazał również, że podstawą do wprowadzenia od dnia 1 listopada 2006 r. nowego cennika były (dowód: karta nr 327):

- zmiany w regulaminie utrzymania czystości i porządku dla Miasta Częstochowy wprowadzone po wejściu w życie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach i niektórych innych ustaw i automatycznie nowe obowiązki dla firm wykonujących obowiązki w zakresie odbioru odpadów;
- obowiązkowe składowanie odpadów z terenu Częstochowy na składowisku Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. w Sobuczynie;
- ograniczenie odpadów ulegających biodegradacji;
- obowiązkowa nieodpłatna dla gospodarstw domowych selektywna zbiórka odpadów (worki na odpady);
- uchwała nr 957/LIX/2006 Rady Miasta Częstochowy w sprawie wyznaczenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbiór odpadów;
- wymagania dla pojazdów określone w załączniku nr 2 do Zarządzenia Nr 2944/06 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 14 kwietnia 2006r.;
- wymagania dotyczące nieprzeciążania samochodów do transportu odpadów;
- przewidywany wzrost akcyzy na olej napędowy od 1 stycznia 2007 r.

Przedsiębiorca dodał, że zmiany w przepisach prawa zobowiązały go do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, co spowodowało powstanie dodatkowych kosztów wynikających z: zakupu worków do selektywnej zbiórki odpadów, zakupu pojemników na plastik, makulaturę, szkło do selektywnej zbiórki odpadów, zakupu pojemników na odpady ulegające biodegradacji, kosztów eksploatacji dodatkowego samochodu, kosztów obsługi administracyjnej (ewidencja odpadów, ewidencja umów, sprawozdania do poszczególnych gmin z ilości zawartych umów w skali miesiąca, sprawozdania do GUS w zakresie gospodarki odpadami) (dowód: karta nr 672).

Zbigniew S. poinformował, że w związku z obowiązkiem ograniczenia odpadów ulegających biodegradacji firma zmuszona jest do zakupu pojemników na tego typu odpady, co będzie wymagało znacznych nakładów finansowych. Wskazano, że dotychczasowe zyski są przeznaczone na zakup sprzętu i wyposażenia w celu przystosowania przedsiębiorstwa do nowych warunków działania wynikających ze zmian systemu gospodarki odpadami. Przedsiębiorca wskazał, że nie założono wystarczającego okresu przejściowego, w którym firmy mogłyby przystosować się do zmian (dowód: karta nr 672).

Przedsiębiorca wyjaśnił ponadto, że stawiane są również wymagania w kierunku nieprzeciążania pojazdów. Obecnie niektóre samochody nie posiadają urządzeń wagowych, w związku z czym kierowcy nie są w stanie stwierdzić masy załadunku. W obawie przed karami zwiększa się częstotliwość wjazdu na składowisko odpadów, co również stanowi dodatkowe koszty (dowód: karta nr 672).

Waldemar S. prowadzący działalność gospodarczą jako **Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta** wskazał, że podstawą do wprowadzenia (...) nowego, obowiązującego od dnia 1 listopada 2006 r. cennika usług wywozu odpadów komunalnych na terenie miasta Częstochowy są:

- a) zmiany w Regulaminie utrzymania czystości i porządku dla Miasta Częstochowy wprowadzone po wejściu w życie w dniu 29 lipca 2005 roku zmian do ustawy o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628 ze zm.) oraz związane z nimi nowe obowiązki dla przedsiębiorców wykonujących usługi w zakresie odbierania odpadów;
- b) wprowadzenie obowiązkowej nieodpłatnej dla gospodarstw domowych selektywnej zbiórki odpadów oraz ograniczenie ilości odpadów ulegających biodegradacji, które mogą być kierowane do składowania;

- c) wprowadzenie Uchwały Rady Miasta Częstochowy 957/LIX/2006 wyznaczającej górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za odbieranie odpadów komunalnych z terenów ich nieruchomości;
- d) odrębne zbieranie odpadów wielkogabarytowych oraz gruzu i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz ich transport do miejsc przeznaczonych do odzysku;
- e) zapowiadane zniesienie z dniem 1 stycznia 2007 r. upustów cenowych na składowisku odpadów w Młynku – Sobuczynie;
- f) do przewidywanego wzrostu cen w kalkulowano również wzrost podatku akcyzowego na olej napędowy oraz wzrost cen pozostałych składników cenotwórczych od stycznia 2007 r. Przedsiębiorca wyjaśnił, że uwzględniając ww. składniki w cenniku obowiązującym od 1 listopada 2006 r. chce uniknąć wprowadzania ponownej podwyżki cen z początkiem 2007 r. (dowód: karta nr 343).

Ponadto w Zarządzeniu Nr 6/2006 z dnia 21 sierpnia 2006 r. w sprawie wprowadzenia przez ww. przedsiębiorcę od dnia 1 listopada 2006 r. nowego cennika opłat za wywóz odpadów zamieszczone jest następujące uzasadnienie podwyższenia cen:

W związku ze spotkaniem roboczym zainicjowanym przez Wiceprezydenta Miasta Częstochowy pana Sobuś, które odbyło się w siedzibie firmy „REMONDIS” na terenie miasta Częstochowy 19 kwietnia tego roku, na którym zapowiedziano zniesienie upustów cenowych na składowisku w Młynku – Sobuczynie z dniem 1 stycznia 2007 r. oraz wejściem w życie nowego regulaminu utrzymania czystości i porządku dla miasta Częstochowy i nowego planu gospodarki odpadami (Uchwała 956/LIX/2006 oraz 957/LIX/2006 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 maja 2006 r.), z dniem 1 listopada 2006 r. zarządzam wprowadzenie nowego cennika opłat. (...) Do wyznaczenia cen na podanym poziomie w kalkulowano wzrost podatku akcyzowego na olej napędowy oraz wzrost cen pozostałych składników cenotwórczych od stycznia 2007 r., aby uniknąć ponownej podwyżki cen z początkiem roku 2007 (dowód: karta nr 355).

Waldemar S. poinformował także, że dodatkowe koszty, jakie zmuszony był ponieść w związku ze zmianą przepisów to (dowód: karta nr 729):

- a. zakup [...] samochodów specjalnych z przeznaczeniem do obsługi selektywnej zbiórki odpadów;
- b. koszty eksploatacji i utrzymania dodatkowych pojazdów;
- c. koszty płac związanych z zatrudnieniem [...] pracowników stanowiących obsadę samochodów przeznaczonych do selektywnej zbiórki;
- d. koszty zakupu worków na wyselekcjonowane odpady na wszystkie obsługiwane posesje;
- e. koszty płac i zatrudnienia dodatkowego pracownika biurowego w celu prowadzenia ewidencji odpadów, sporządzania sprawozdań wymaganych przepisami prawa, opracowania grafików, dokonania zmian w obecnie obowiązujących umowach;
- f. koszty związane z ponownym składaniem wniosków zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie wywozu odpadów komunalnych (opłaty skarbowe);
- g. koszty informatyczne w związku z elektronicznym przesyłem danych do urzędów gmin;
- h. koszty uruchomienia sortowni odpadów w związku z dążeniem do ograniczenia ich masy: opłaty za dzierżawę budynku sortowni, koszty pracownicze, koszty pracy maszyn i urządzeń, koszty transportu do firm zewnętrznych.

Przedsiębiorca poinformował dodatkowo, że w związku z obowiązkiem ograniczenia odpadów ulegających biodegradacji zmuszony jest do zakupu pojemników na tego typu odpady, co będzie wymagało znacznych nakładów finansowych. Dotychczasowe zyski przeznaczone są na zakup sprzętu i wyposażenia w celu przystosowania się do nowych warunków działania wynikających ze zmian systemu gospodarki odpadami (dowód: karta nr 729).

Wiesław S. i Elżbieta S. prowadzący wspólnie działalność gospodarczą jako **Wywóz nieczystości stałych i płynnych** podnieśli, że decyzja o wprowadzeniu na terenie miasta Częstochowa nowego cennika usług wywozu odpadów komunalnych z dniem 1 października

2006 r. zapadła po przeanalizowaniu kosztów własnych oraz wymagań, jakie miasto Częstochowa postawiło przedsiębiorcom zajmującym się gospodarką komunalną w nowych przepisach prawa miejscowego (regulaminie, uchwale o górnych stawkach opłat, planie gospodarki odpadami). Przedsiębiorcy wskazali także, że *Dotychczasowa działalność polegająca na bezpłatnym lub częściowo odpłatnym zbieraniu odpadów segregowanych była deficytowa. Powodował to w szczególności brak rozwiązań systemowych umożliwiających redystrybucję zebranych i posegregowanych odpadów komunalnych (szkło, plastik, butelki typu PET, stłuczka szklana, makulatura, papier), trudności ze zbytem pozyskanych odpadów, powtórne sortowanie (często zdarza się tak, że w pojemnikach przeznaczonych na konkretny odpad znajdują się odpady zmieszane), niska opłacalność sprzedaży pozyskanych surowców, zwielokrotniony nakład pracy sprzętu transportowego (kilkakrotny objazd rejonu w celu zebrania jednego asortymentu), duże odległości transportowania posegregowanych odpadów. Ww. przedsiębiorcy wyjaśnili również, że (...) wprowadzone zostały nowe obowiązki dla przedsiębiorców, na których to ustawodawca przerzucił cały ciężar faktycznego zorganizowania systemu zbiórki odpadów od właścicieli nieruchomości (wymóg segregacji u źródła – na posesji posiadacza odpadów), który wiąże się z kosztownymi inwestycjami i zamrażaniem środków w postaci zakupu dodatkowych specjalistycznych pojemników, dodatkowych pojemników na odpady, pojemników na odpady ulegające biodegradacji, worki lub inne elastyczne pojemniki (dowód: karta nr 363). Wiesław i Elżbieta S. podnieśli, iż *Ponadto zmienia się polityka cenowa na wysypisku w Sobuczynie prowadzonym przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. z siedzibą w Sobuczynie. Upusty uzależnione od ilości wywożonych odpadów mają zostać zniesione od początku nowego roku – zostali o tym poinformowani właściciele firm wywozowych. Dotychczas Przedsiębiorcy posiadali upust [...] % od każdej tony składanych odpadów. Od nowego roku ma nastąpić podwyżka 100% wywożonych odpadów (dowód: karty nr 363-364).**

Przedsiębiorcy poinformowali również, iż przy wprowadzeniu nowych opłat uwzględniono zarówno kalkulację kosztów własnych, jak i koszty związane z wysokością opłat przewidzianych prawem miejscowym w gminie Częstochowa, w tym zwłaszcza (dowód: karta nr 362):

- Uchwałę Rady Miasta Częstochowa Nr 957/LIX/2006 z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych oraz określenia innych sposobów udokumentowania ww. obowiązków;
- Zarządzenie Nr 2944/06 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie ustalenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości;
- Uchwałę Rady Miasta Częstochowy Nr 956/LIX/2006 z dnia 22 maja 2006 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku dla Miasta Częstochowy;
- Uchwałę Rady Miasta Częstochowy Nr 667/XLV/2005 z dnia 23 maja 2005 r. w sprawie Miejskiego Programu Rewitalizacji dla Częstochowy;
- Uchwałę Rady Miasta Częstochowy Nr 313/XXVIII/2004 z dnia 15 marca 2004r. w sprawie Planu Gospodarki Odpadami dla Miasta Częstochowy na lata 2004-2015.

Uzasadniając dokonanie podwyższenia cen Wiesław i Elżbieta S. podnieśli również, iż zarówno Miasto Częstochowa, jak i zarządzający wysypiskiem *chcą wymusić na przedsiębiorcach błyskawiczną transformację z dotychczasowego systemu zbiórki odpadów zmieszanych na system selektywnego zbierania odpadów. Brak jednak w tym co najmniej dwóch elementów: okresu ochronnego na wdrożenie takiego systemu, przystosowanie już funkcjonujących przedsiębiorstw do nowych warunków i zmianę mentalności posiadaczy odpadów oraz refundacji kosztów takiej transformacji. O tych rzeczach (środki finansowe,*

pomoc logistyczna i medialna kampania dla społeczeństwa /.../) brak jakiegokolwiek wzmianki w przyjętych dokumentach prawnych, jakie już obowiązują. Wszystkie zaś koszty z powyższym związane musieli wziąć na swoje barki przedsiębiorcy, co bezpośrednio przełożyło się na koszty wywozu odpadów i na właścicieli nieruchomości (...) (dowód: karta nr 364).

Wiesław i Elżbieta S. podnieśli, że w związku z nowymi obowiązkami zakupione zostały nowe pojemniki, kontenery i samochody. Ponadto na wzrost cen miała wpływ zmiana kosztu następujących czynników: paliwa i olejów, amortyzacji, remontów i części, ubezpieczeń, wysypiska, remontów pojemników, amortyzacji pojemników, wynagrodzeń, transportu (ogumienie, części zamienne), utrzymania bazy, podatków i opłat, kosztów pośrednich. Przedsiębiorcy wskazali ponadto, że informacje o zmianach i nowych obowiązkach wymusiły na nich konieczność doinwestowania środków trwałych. W związku z tym zakupione zostało [...] specjalistycznych pojazdów oraz: [...] sztuki pojemników o pojemności 1100 l, [...] sztuk pojemników 120 l, [...] sztuki pojemników 240 l i [...] KP-7 (dowód: karta nr 783).

Identyczne wyjaśnienia odnośnie podwyższenia cen od dnia 1 października 2006 r. przedstawił również **Wiesław S.** prowadzący działalność gospodarczą jako **Wywóz Nieczystości i Przewóz Ładunków** (karty nr 462-464). Wskazał on, że w z uwagi na nowe obowiązki wynikające z przepisów prawa zakupił pojemniki o pojemności 1100 l, 120 l i 240 l (ok. [...] sztuk) oraz [...] sztuk kontenerów KP-7 (dowód: karta nr 831).

Jak wynika z powyższego na wzrost cen dokonany przez poszczególnych przedsiębiorców w październiku i listopadzie 2006 r. wpływ miały przede wszystkim następujące czynniki:

- wzrost kosztów bezpośrednich prowadzonej działalności;
- obowiązek prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów oraz ograniczania ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania (w związku z tym przedsiębiorcy dokonali lub zamierzali dokonać dodatkowych zakupów);
- przewidywany wzrost kosztów składowania odpadów na składowisku w Sobuczynie.

Ponieważ w swoich wyjaśnieniach przedsiębiorcy wskazywali, że główną przyczyną podwyższenia cen były zmiany w przepisach prawa i wynikające z nich nowe obowiązki dla przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, poniżej przedstawione zostaną zmiany prawne, o jakich mowa powyżej wynikające z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz aktów prawa miejscowego obowiązujących w gminie Częstochowa.

W dniu 22 maja 2006 r. Rada Miasta Częstochowy podjęła Uchwałę w sprawie Regulaminu utrzymania porządku i czystości dla miasta Częstochowy (dowód: karty nr 169-173). Dokument ten został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego Nr 78 z dnia 10 lipca 2006 r. i wszedł w życie w dniu 10 września 2006 r., za wyjątkiem § 4 ust. 1 pkt 1) dotyczącego obowiązku prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów z uwzględnieniem odpadów suchych i mokrych, który obowiązujące od 1 września 2007 r. (dowód: karta nr 167). Uchwalenie przez Radę Miasta nowego regulaminu wynikało z art. 10 ust. 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 175, poz. 1458).

Ww. regulamin określał między innymi wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujące prowadzenie we wskazanym w regulaminie zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w tym powstających w gospodarstwach domowych odpadów niebezpiecznych, odpadów wielkogabarytowych i odpadów remontowych. § 4 ust. 1 Regulaminu (obowiązujący od 1 września 2007 r.) stanowił, że na terenie gminy Częstochowa wprowadza się selektywną zbiórkę odpadów komunalnych z uwzględnieniem odpadów:

- 1) suchych i mokrych;
- 2) opakowań z tworzyw sztucznych, z papieru, ze szkła, z drewna, z metalu;
- 3) wielkogabarytowych;
- 4) pochodzących z remontów;
- 5) niebezpiecznych;
- 6) sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

§ 7 ust. 1 Regulaminu stanowił, że pojemniki do selektywnego gromadzenia odpadów opakowaniowych oraz sposób postępowania z odpadami opakowaniowymi powinien być zgodny z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 25 października 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi (Dz.U. Nr 319, poz. 1857). Zgodnie z § 7 ust. 2 Regulaminu do selektywnego gromadzenia pozostałych odpadów wprowadza się jednolitą kolorystykę pojemników oznaczonych napisem: odpady ulegające biodegradacji „odpady mokre” – w kolorze czarnym lub brązowym i „odpady suche” – pozostałe kolory. W Regulaminie, w § 7 ust. 3 wskazano także, że dopuszcza się stosowanie worków foliowych jako uzupełniającą formę gromadzenia odpadów. Dotyczy to miejsc, w których ze względów technicznych występują trudności w lokalizacji stałego pojemnika, w tym na terenie zabudowy jednorodzinnej do selektywnej zbiórki odpadów dopuszcza się worki wykonane z folii PE opisane i dostarczane przez odbierających odpady. Ponadto w § 9 Regulaminu określono maksymalny poziom odpadów ulegających biodegradacji dopuszczonych do składowania na składowisku odpadów. Zgodnie z § 15 regulaminu obowiązek selektywnej zbiórki odpadów w zakresie określonym w § 4 ust. 1 pkt 1 wprowadzono od 1 września 2007 roku (dotyczy to selektywnej zbiórki odpadów „mokrych” i „suchych”).

W dniu 14 kwietnia 2006 r. zostało wydane z kolei Zarządzenie Nr 2944/06 Prezydenta Miasta Częstochowy w sprawie ustalenia wymagań, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych (karty nr 888-893).

Zgodnie z § 1 Zarządzenia Nr 2944/06 przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na świadczenie usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości obowiązany był między innymi do udokumentowania posiadania odpowiedniego zaplecza technicznego:

- bazy transportowej lub miejsc garażowania pojazdów;
- pojazdów do zbierania i transportu odpadów spełniających wymagania określone w Załączniku Nr 2 do Zarządzenia;
- pojemników, kontenerów, worków umożliwiających gromadzenie odpadów na terenach nieruchomości, z których są odbierane odpady, w tym odpadów ulegających biodegradacji, odpadów opakowaniowych – spełniających wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 25 października 2005 r. w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami opakowaniowymi, odpadów niebezpiecznych, odpadów wielkogabarytowych itp.;
- myjni do mycia i dezynfekcji pojazdów lub umowy z podmiotem świadczącym takie usługi.

Podstawą do wprowadzenia nowego zarządzenia był art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 175, poz. 1458). Powyższy przepis stanowił również, że przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych powinni wystąpić do gmin z wnioskiem o zmianę posiadanego zezwolenia w terminie 6 miesięcy od określenia przez prezydenta miasta i podania do publicznej wiadomości wymagań, jakie muszą spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o zezwolenia. W Przypadku Gminy Częstochowa termin na wystąpienie z wnioskiem o udzielenie „nowego” zezwolenia upłynął w dniu 14 października 2006 r. W toku postępowania wyjaśniającego ustalono, że wszyscy przedsiębiorcy, o których mowa w niniejszym

postanowieniu uzyskali nowe zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie wywozu odpadów komunalnych na terenie Częstochowy. W nowych zezwoleniach na wszystkich przedsiębiorców nałożony został obowiązek selektywnego odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości (dowód: karty nr 904-910, 925-944, 957-974, 980-983, 988-999).

Z powyższych dokumentów wynika zatem obowiązek dostosowania działalności przedsiębiorców zajmujących się wywozem odpadów w sposób umożliwiający prowadzenie na terenie gminy Częstochowa selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Ogólną podstawę prawną do wprowadzenia systemu selektywnego odbierania odpadów stanowi art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o odpadach, zgodnie z którym *Odpady powinny być zbierane w sposób selektywny. Podmiot prowadzący działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych jest obowiązany do selektywnego odbierania odpadów komunalnych oraz ograniczania ilości odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska.* Przepisy powyższe obowiązują od 13 października 2005 r. Ponadto ogólne założenia dotyczące selektywnej zbiórki odpadów zawarte są w Planie Gospodarki Odpadami dla Miasta Częstochowa na lata 2004-2015. Plan przewiduje, że m.in. ze środków przedsiębiorców zrealizowane zostaną w latach 2005-2006 zadania w zakresie zakupu pojemników na zbiórkę selektywną surowców wtórnych; zakupu pojemników na zbiórkę odpadów suchych; zakupu worków na zbiórkę selektywną surowców wtórnych i odpadów suchych dla budownictwa jednorodzinnego; zakupu worków lub pojemników na zbiórkę odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych

W toku postępowania ustalono również, że w okresie poprzedzającym podwyższenie cen dochodziło do spotkań pomiędzy przedsiębiorcami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych na terenie gminy Częstochowa, przedstawicielami Urzędu Miasta w Częstochowie i Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. zarządzającego składowiskiem odpadów komunalnych w Młynku-Sobuczynie. Ustalono w powyższym zakresie, że w dniu 19 kwietnia 2006 r. odbyło się spotkanie w siedzibie Remondis Sp. z o.o. – Oddział w Częstochowie przy ul. Radomskiej 12. W spotkaniu tym udział wzięły następujące osoby (dowód: karta nr 284):

1. Przedstawiciele Urzędu Miasta w Częstochowie:
 - a. Zastępca Prezydenta Miasta Częstochowa;
 - b. Kierownik Referatu Urzędu Miasta w Częstochowie;
 - c. Zastępca Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Miasta w Częstochowie;
2. Przedstawiciele SITA Południe Sp. z o.o.:
 - a. Prezes Zarządu
 - b. Wiceprezes Zarządu;
3. Pan Waldemar S. – właściciel Prywatnego Zakładu Oczyszczania Miasta;
4. Pan Zbigniew S. – właściciel Zakładu Oczyszczania Miasta;
5. Pan Wiesław S. – właściciel przedsiębiorstwa Wywóz Nieczystości i Przewóz ładunków i współwłaściciel Firmy „Professional” s.c. Wywóz Nieczystości Stałych Płynnych s.c. (prowadzonej wspólnie z Elżbietą S.);
6. Przedstawiciele Remondis Sp. z o.o.
 - a. Dyrektor Oddziału w Częstochowie Remondis Sp. z o.o.
 - b. Asystent Dyrektora Remondis Sp. z o.o.
 - c. Prezes Zarządu Remondis Tarnowskie Góry Sp. z o.o.
7. Przedstawiciele Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o.
 - a. Prezes Zarządu
 - b. Wiceprezes Zarządu.

Na spotkaniu omówione zostały następujące problemy:

- ilość metrów sześciennych odpadów komunalnych wytwarzanych przez jedną osobę;
- projekt zarządzenia Prezydenta Miasta Częstochowy w sprawie ustalenia wymagań, jakie powinny spełniać przedsiębiorstwa ubiegające się o zezwolenie;
- współpraca pomiędzy Częstochowskim Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o. a przedsiębiorcami świadczącymi usługi odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

W toku spotkania przedstawiciele Remondis Sp. z o.o. i SITA Południe Sp. z o.o. podnieśli, iż ich zdaniem Urząd Miasta w Częstochowie w planowanym do przyjęcia regulaminie utrzymania czystości i porządku dla miasta Częstochowy zaniżył minimalną ilość metrów sześciennych zmieszanych odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca. Ich zdaniem minimalna pojemność pojemnika na odpady komunalne powinna wynosić 120 l, a nie – jak przyjął Urząd Miasta – 80 l. Ustalono, że Urząd Miasta Częstochowa ponownie przeanalizuje dane dotyczącą minimalnej ilości odpadów przypadającej na 1 mieszkańca i ponownie poprosi przedsiębiorców zajmujących się wywozem odpadów o przesłanie informacji na temat ilości odbieranych, niesegregowanych odpadów komunalnych.

Przedmiotem spotkania był również § 1 ust. 2 Zarządzenia Nr 2944/2006 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 14 kwietnia 2006 r. w sprawie wymagań, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy prowadzący na terenie gminy Częstochowa działalność w zakresie wywozu odpadów komunalnych, w którym wskazano, że przedsiębiorca ubiegający się o wydanie nowego zezwolenia obowiązany jest złożyć deklarację o nieprzeciążaniu pojazdów do odbioru odpadów. Przedstawiciele firm wywożących odpady wyrazili stanowisko, iż nie zgadzają się na nałożenie na nich obowiązku złożenia powyższej deklaracji. Podnosili również, że przedmiotowa kwestia nie była z nimi dyskutowana na etapie poprzedzającym wprowadzenie zarządzenia. Wiceprezydent Częstochowy oświadczył jednak, że *Sprawa jest ostateczna*.

Ponadto na spotkaniu w dniu 19 kwietnia 2006 r. przedstawiciele Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. zapowiedzieli uruchomienie sortowni. Podnieśli, że jej otwarcie wiązać będzie się ze zmianą cen na wysypisku. Wskazano, że obecna cena za składowanie 1 tony odpadów to 50 zł + opłata marszałkowska, natomiast przewidywane jest przyjęcie od IV kwartału 2006 r. nowej ceny (66,17 zł za tonę), a od 1 stycznia 2007 r. – kolejne podniesienie ceny (do 82,73 zł za tonę). Zapowiedziano również zniesienie obowiązujących rabatów uzależnionych od ilości dostarczanych na wysypisko odpadów. Wskazano również, że Składowisko w Sobuczynie przyjmować będzie nieodpłatnie wyselekcjonowane odpady komunalne, co wywołało oburzenie wśród przedstawicieli przedsiębiorstw wywozowych.

W toku postępowania przedsiębiorcy wskazywali, że odbywały się również inne spotkania, w których uczestniczyli przedstawiciele Urzędu Miasta w Częstochowie oraz przedsiębiorców zajmujących się odbieraniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Remondis Sp. z o.o. wskazała, że odbyły się co najmniej trzy spotkania w Urzędzie Miasta Częstochowa dotyczące obowiązków powstałych w wyniku nowych uregulowań ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach oraz ustawy o odpadach. W spotkaniach tych uczestniczyły firmy komunalne, przedstawiciele Spółdzielni Mieszkaniowych, Wspólnot Mieszkaniowych oraz urzędnicy z Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Urzędu Miasta w Częstochowie – jako organizatorzy (dowód: karta nr 585).

Powyższy fakt potwierdziła także SITA, która wskazała, że w okresie roku 2006 miały miejsce spotkania i dyskusje panelowe z udziałem przedsiębiorców i właścicieli nieruchomości o następującej tematyce (dowód: karty nr 618-626) :

- ustalenie górnych stawek opłat za odbieranie odpadów komunalnych i nowych obowiązków dla przedsiębiorstw wywożących odpady; organizatorem spotkań był Urząd Miasta w

Częstochowie, a miały one miejsce w dniach 21 lutego 2006 r.; 15 marca 2006 r. i 30 marca 2006 r.;

- zadania w zakresie realizacji obowiązków ustawowych dotyczących utrzymania porządku i czystości w gminie; organizatorem tego spotkania, które odbyło się w dniu 26 września 2006 r., był Urząd Miasta w Częstochowie;
- ogólne spotkanie właścicieli i administratorów nieruchomości oraz przedsiębiorców wywożących odpady – omówienie całokształtu zagadnień z zakresu utrzymania porządku i czystości; powyższe spotkanie odbyło się w dniu 5 października 2006 r., a jego organizatorem również był Urząd Miasta w Częstochowie.

Również Zbigniew S., Waldemar S. oraz Elżbieta i Wiesław S. poinformowali, że brali udział w spotkaniach organizowanych przez Urząd Miasta Częstochowy dotyczących określenia maksymalnych cen za odbiór odpadów komunalnych, jakie odbywały się w okresie przed kwietniem 2006 r. (karta nr 674, 737, 789).

Ochrona Środowiska Sp. z o.o. poinformowała natomiast, że w roku 2006 w Urzędzie Miejskim w Częstochowie odbyły się dwie konferencje, w których uczestniczyli pracownicy ww. Spółki. Przedsiębiorca wskazał, że powyższe spotkania nie zakończyły się podjęciem jakichkolwiek ustaleń dotyczących współpracy firm świadczących usługi komunalne (dowód: karta nr 880).

W powyższym zakresie wyjaśnienia w toku postępowania antymonopolowego złożył również Urząd Miasta w Częstochowie. Wskazał on, iż w celu rzetelnego wywiązania się z nałożonego na Radę Gminy ustawą z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach obowiązku ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi związane z odbieraniem z terenu nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych, Urząd przeprowadził konsultacje społeczne. W związku z tym przeprowadzono cykl spotkań z udziałem przedsiębiorców zajmujących się świadczeniem usług odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz z udziałem Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. (zwanego dalej „CzPK”) (administrującego składowiskiem odpadów w Sobuczynie) celem zapoznania z obowiązkami nałożonymi powyższą ustawą (dowód: karta nr 1194). Urząd wyjaśnił, iż w 2006 roku odbyły się z jego inicjatywy następujące spotkania:

- W dniu 21 lutego 2006 r. miało miejsce spotkanie, na którym omówiono kryteria określające górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi związane z odbieraniem z terenu nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych. W celu przeprowadzenia analizy ekonomicznej przy określeniu wstępnych stawek opłat, Urząd zwrócił się do przedsiębiorców o przedstawienie kalkulacji kosztów odbioru odpadów z wydzieleniem poszczególnych elementów np. kosztów zbiórki, kosztów transportu, kosztów odzysku i unieszkodliwiania (dowód: karta nr 1195, 1216). Urząd wskazał, iż na powyższą prośbę odpowiedziało 8 przedsiębiorców z 18 zaproszonych (dowód: karta nr 1195). Z przedstawionych dokumentów wynika, iż w odpowiedzi na prośbę Urzędu Miasta kalkulacje kosztów odbierania odpadów stałych przedstawili między innymi: Zbigniew S. prowadzący działalność gospodarczą jako Zakład Oczyszczania Miasta (dowód: karta nr 1204), Wiesław S. prowadzący działalność gospodarczą jako Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków (dowód: karta nr 1205), Wiesław i Elżbieta S. prowadzący wspólnie działalność gospodarczą jako Firma „Professional” s.c. Wywóz Nieczystości Stałych i Płynnych (dowód: karta nr 1206), SITA Południe Sp. z o.o. (dowód: karty nr 1208-1209) oraz Remondis Sp. z o.o. Oddział w Częstochowie (dowód: karta nr 1211). Z przedstawionej listy obecności wynika, iż uczestnikami spotkania, jakie odbyło się w dniu 21.02.2006r. byli między innymi (dowód: karty nr 1199-1200):
 - przedstawiciel Remondis Sp. z o.o.;

- Waldemar S. prowadzący działalność gospodarczą jako Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta,
 - 2 przedstawiciele SITA Południe Sp. z o.o.;
 - przedstawiciel „Ochrony Środowiska” Sp. z o.o.
- W dniu 15 marca 2008 r. odbyło się drugie spotkanie dotyczące ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi związane z odbieraniem z terenu nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych. Na spotkaniu tym przedstawiono propozycje wariantów górnych stawek opłat za pozbywanie się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych (dowód: karty nr 1195, 1219-1222). Zgodnie z przedstawioną listą obecności udział w spotkaniu wzięli między innymi (dowód: karta nr 1218):
 - 2 przedstawiciele SITA Południe Sp. z o.o.;
 - przedstawiciel Remondis Sp. z o.o.;
 - przedstawiciel „Ochrony Środowiska” Sp. z o.o.,
 - przedstawiciel Prywatnego Zakładu Oczyszczania Miasta;
 - przedstawiciel Zakładu Oczyszczania Miasta.
 - Trzecie spotkanie o ww. tematyce odbyło się w dniu 30 marca 2006 r. Omówione zostały na nim tematy dotyczące (dowód: karty nr 1195, 1224):
 - górnych cen odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości i opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz transportu nieczystości ciekłych;
 - dostosowania prowadzonej działalności do wymagań określonych w znowelizowanej ustawie o utrzymaniu czystości i porządku;
 - warunki uzyskiwania nowych zezwoleń.
 Na powyższym spotkaniu obecni byli między innymi (dowód: karta nr 1223):
 - Zbigniew S. prowadzący działalność gospodarczą jako Zakład Oczyszczania Miasta;
 - Wiesław S. jako przedstawiciel spółki cywilnej „Professional” Wywóz Nieczystości Stałych i Płynnych;
 - przedstawiciel Remondis Sp. z o.o.;
 - 2 przedstawiciele SITA Południe Sp. z o.o.

Urząd Miasta Częstochowy wskazał, iż ww. spotkania miały wyłącznie charakter informacyjno – konsultacyjny, na których omawiane i wyjaśniane były przepisy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Ponadto w dniu 5 października 2006 r. odbyło się spotkanie z przedsiębiorcami odbierającymi odpady komunalne i nieczystości ciekłe oraz z przedstawicielami właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie gminy Częstochowa, którego przedmiotem były obowiązki określone w ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminach. Na spotkaniu tym przypomniano i omówiono obowiązki właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, zasady usuwania tych odpadów, zagadnienia dotyczące selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji oraz wymagania stawiane przedsiębiorcom w zakresie uzyskiwania zezwoleń na odbieranie odpadów komunalnych (dowód: karty nr 1196, 1230). W spotkaniu uczestniczył między innymi Zbigniew S. prowadzący działalność gospodarczą jako Zakład Oczyszczania Miasta oraz przedstawiciel Remondis Sp. z o.o.

W toku przeprowadzonego postępowania Prezes Urzędu stwierdził istnienie związków pokrewieństwa i powinowactwa pomiędzy uczestnikami niniejszego postępowania: Zbigniewem S., Waldemarem S., Wiesławem S. i Elżbietą S.. Ustalono, że Zbigniew, Waldemar i Wiesław S. są braćmi, natomiast Elżbieta S. jest małżonką Wiesława S. i bratową Zbigniewa i Waldemara S. (dowód: karty nr 1186, 1188, 1190, 1192).

W toku przeprowadzonego postępowania antymonopolowego uzyskano również informacje od Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. odnośnie wysokości cen za składowanie odpadów komunalnych na administrowanym przez ww. Spółkę składowisku odpadów w Sobuczynie (gdzie odpady dostarczają uczestnicy niniejszego postępowania). CzPK wyjaśnił, iż od dnia 01.01.2002 r. obowiązywała cena za składowanie odpadów komunalnych łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie w wysokości 50 zł/Mg. Cena ta wprowadzona została Uchwałą nr 698/LVI/01 Rady Miasta Częstochowy z dnia 20 grudnia 2001 r. (dowód: karty nr 1235, 1237-1238). Jednocześnie ustalono, że Zarządzeniem Nr 1905/05 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 20 stycznia 2005 r. ustalone zostały *zasady udzielania rabatów od opłat za składowanie i unieszkodliwianie odpadów łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie*. Wprowadzone rabaty przedstawia poniższa tabela (dowód: karta nr 1239):

L.p.	Ilość dostaw w megagramach (Mg) (miesięcznie)	Rabat (%)	Opłata z rabatem (zł/Mg)
1.	Do 500 Mg odpadów	0%	50,00 zł/Mg
2.	Od 501 Mg do 1000 Mg odpadów	5%	47,50 zł/Mg
3.	Od 1001 Mg do 3500 Mg Odpadów	45%	27,50 zł/Mg
4.	Dla całości odpadów dostarczonych w ilości powyżej 3500 Mg	50%	25,00 zł/Mg
5.	Dla całości odpadów dostarczonych w ilości powyżej 6500 mg	59%	20,50 zł/Mg

Powyższe Zarządzenie dotyczące zasad udzielania rabatów zostało uchylone Zarządzeniem Nr 99/07 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 6 lutego 2007 r., z mocą obowiązywania od dnia **1 marca 2007 r.** (dowód: karta nr 1236, 1240). Od dnia 1 marca 2007 r. do dnia uchylecia ww. Zarządzenia obowiązywała zatem na składowisku odpadów w Sobuczynie cena za składowanie odpadów komunalnych w wysokości 50 zł/Mg.

Od dnia 01.01.2008r., na mocy Uchwały Nr 163/XIV/2007 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 sierpnia 2007 r. wprowadzona została nowa opłata za składowanie odpadów komunalnych w wysokości 70 zł/Mg (dowód: karta nr 1235).

W toku postępowania ustalono także, iż aktualne ceny za wywóz odpadów komunalnych, obowiązujące od dnia 1 stycznia 2008 r. kształtują się u poszczególnych uczestników postępowania w następujący sposób (dowód: karty nr 39, 1033, 1038-1040, 1051, 1057, 1110, 1115, 1133, 1157).

	1. Ochrona Środowiska Sp. z o.o.	2. SITA Południe Sp. z o.o.	3. Remondis Sp. z o.o.	4. Zbigniew S. Zakład Oczyszczania Miasta	5. Waldemar S., Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta	6. Wiesław S. i Elżbieta S. „Professional” s.c.	7. Wiesław S. Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków
Data wprowadzenia nowych cen	01.01.2008r.	01.01.2008r.	01.01.2008r.	01.01.2008r.	01.01.2008r.	01.01.2008r.	01.01.2008r.
Wywóz pojemnika 80 l		13,00-14,00 zł				11,00-14,00 zł	14,00 zł
Wywóz pojemnika 120 l	17,00 zł	15,50-17,00 zł	[...]*	16,50 zł	16,50 zł	12,00-17,00 zł	17,00 zł
Wywóz pojemnika 140 l		16,20-18,00 zł	[...]*		18,00 zł	14,00-19,00 zł	19,00 zł
Wywóz pojemnika 180 l			[...]*				
Wywóz pojemnika 240 l	24,00 zł	21,50-24,00 zł	[...]*	23,80 zł	23,80 zł	18,00-24,00 zł	24,00 zł
Wywóz pojemnika 260 l		24,50-27,00 zł					
Wywóz pojemnika 340 l		30,00-33,00 zł					
Wywóz pojemnika 660 l				46,00 zł	46,00 zł	40,00-49,00 zł	49,00 zł
Wywóz pojemnika 700 l						40,00-49,00 zł	49,00 zł
Wywóz pojemnika 770 l		40,50-45,00 zł	[...]*				
Wywóz pojemnika 1100 l	56,00 zł	50,00-56,00 zł	[...]*	54,50 zł	54,50 zł	52,00-56,00 zł	46,00-56,00 zł
Wywóz pojemnika 4000 l					360,00 zł		
Wywóz pojemnika KP-7		360-390 zł			410,00 zł	390,00 zł	320-390 zł

*Załącznik Nr 1, pkt 3 – tajemnica przedsiębiorstwa Remondis Sp. z o.o.

Uczestnicy postępowania wskazali, iż przyczyny podwyższenia cen od dnia 1 stycznia 2008 r. były następujące:

- Ochrona Środowiska Sp. z o.o. wyjaśniła, że podwyżka cen została spowodowana zwiększeniem opłat za składowanie 1 tony odpadów niesegregowanych na składowiskach śmieci. Spowodowane było to wzrostem tzw. opłaty marszałkowskiej z 15 zł na 75 zł.
- SITA Południe Sp. z o.o. wskazała, iż powodem wprowadzenia podwyżki cen usług odbioru odpadów komunalnych na terenie gminy Częstochowa był (dowód: karta nr 1033):
 - Wzrost opłat za korzystanie ze środowiska z kwoty 15,71 zł/Mg do kwoty 75 zł/Mg od dnia 1 stycznia 2008 r., co wynika rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz.U. Nr 106, poz. 723);
 - Wzrost od dnia 1 stycznia 2008 r. opłat za unieszkodliwianie odpadów poprzez składowanie na składowisku odpadów prowadzonym przez Częstochowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Sobuczynie z kwoty 46,37 zł/Mg do kwoty 70 zł/Mg;
 - Wzrost innych kosztów działalności – wzrost cen paliw napędowych, wzrost wynagrodzeń i świadczeń pracowniczych.
- Waldemar S. prowadzący działalność gospodarczą jako Prywatny Zakład Oczyszczania Miasta wskazał następujące przyczyny podwyższenia cen od dnia 1 stycznia 2008 r. (dowód: karta nr 1053):
 - Uchwała Rady Miasta Częstochowy Nr 163/XVI/2007 w sprawie ustalenia opłat za unieszkodliwianie odpadów poprzez składowanie na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Sobuczynie (dowód: karty nr 1058-1059) , na podstawie której ustalono stawkę jednostkową za składowanie odpadów komunalnych w wysokości 70 zł/Mg;
 - Wprowadzenie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz.U. Nr 106, poz. 723);
 - Wprowadzenie zmiany do umowy Nr 34/DO/2007 zawartej z Częstochowskim Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o. w zakresie obowiązującej tabeli opłat.
- Remondis Sp. z o.o. wyjaśniło, iż *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2007 r. zmienione zostało rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska. Powyższe rozporządzenie w sposób drastyczny (prawie o 500%) podwyższyło opłatę za składowanie odpadów komunalnych na składowisku (tzw. opłata marszałkowska). Opłata ta wzrosła z 15,71 zł do 75 zł za tonę odpadów. Wzrost opłaty jest związany z polityką Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska i realizacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/12/WE z dnia 5 kwietnia 2006 r. o odpadach (Dz.Urz. WE L 114 z 2704.2006r.). Zgodnie z tą dyrektywą preferowane są sposoby zagospodarowania odpadów przyjazne środowisku (np. recykling, odzysk odpadów). Skutkiem tego jest podejmowanie wszelkich możliwych działań, które mają zachęcić, a nawet wymusić postawę proekologiczną m.in. podwyższanie opłat administracyjnych za działania mniej przyjazne środowisku. Biorąc pod uwagę fakt, iż unieszkodliwianie (składowanie) jest najistotniejszym składnikiem kosztów uwzględnionym w końcowej cenie za wykonanie usługi odbierania odpadów komunalnych, to w efekcie wzrostu opłaty marszałkowskiej, właściciele nieruchomości musieli ponieść większe koszty* (dowód: karty nr 1105-1106).
- Zbigniew S. prowadzący działalność gospodarczą jako Zakład Oczyszczania Miasta wskazał, iż *Zmiany cen usług wywozu nieczystości stałych od dnia 01.01.2008r. zostały wprowadzone głównie w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 czerwca 2007*

r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz.U. Nr 106, poz. 723). Opłata za korzystanie ze środowiska z tytułu składowania odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 od 1 tony wzrosła z kwoty 15,71 zł do kwoty 75,00 zł. Składowiska odpadów też podniosły ceny składowania. Od miesiąca stycznia 2008 roku wzrosły również koszty wynagrodzeń, pozostałe koszty pracownicze typu ZUS, podatki, a także inne związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, co wpłynęło na ceny świadczonych usług od miesiąca stycznia 2008 r. (dowód: karta nr 1121).

- Wiesław S. prowadzący działalność gospodarczą jako Wywóz Nieczystości oraz Przewóz Ładunków wskazał, iż *O znacznym podwyższeniu z dniem 01.01.2008r. cen za usługi wywozu odpadów komunalnych zdecydowały następujące czynniki:*
 - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 06.06.2007r. (Dz.U. 2007r., Nr 106, poz. 723) zmieniające opłaty za korzystanie ze środowiska oraz określające nowe stawki opłat za umieszczanie odpadów na składowisku. W myśl powyższego rozporządzenia dotychczasowa stawka opłaty za korzystanie ze środowiska przy umieszczeniu 1 tony odpadów komunalnych zmieszanych wzrosła o 500% z kwoty 15 zł do kwoty 75zł.*
 - *Wzrost wynagrodzeń pracowniczych spowodowany wzrostem tzw. płacy minimalnej z 936 zł do 1126 zł zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 11.09.2007r. (Dz.U. Nr 171, poz. 1209) oraz sytuacją na rynku pracy i wynikłych z niej trudności z pozyskiwaniem pracowników.*
 - *Wzrost kosztów transportu wynikający ze wzrostu cen paliw.*
 - *Wzrost cen zaopatrzeniowych (dowód: karty nr 1133-1134).*
- Wiesław S. i Elżbieta S. prowadzący wspólnie działalność gospodarczą jako Firma „Professional” s.c. Wywóz Nieczystości Stałych i Płynnych przedstawili identyczne z powyższymi wyjaśnienia. Podnieśli, iż *O znacznym podwyższeniu z dniem 01.01.2008r. cen za usługi wywozu odpadów komunalnych zdecydowały następujące czynniki:*
 - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 06.06.2007r. (Dz.U. 2007r., Nr 106, poz. 723) zmieniające opłaty za korzystanie ze środowiska oraz określające nowe stawki opłat za umieszczanie odpadów na składowisku. W myśl powyższego rozporządzenia dotychczasowa stawka opłaty za korzystanie ze środowiska przy umieszczeniu 1 tony odpadów komunalnych zmieszanych wzrosła o 500% z kwoty 15 zł do kwoty 75zł,*
 - *Wzrost wynagrodzeń pracowniczych spowodowany wzrostem tzw. płacy minimalnej z 936 zł do 1126 zł zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 11.09.2007r. (Dz.U. Nr 171, poz. 1209) oraz sytuacją na rynku pracy i wynikłych z niej trudności z pozyskiwaniem pracowników,*
 - *Wzrost kosztów transportu wynikający ze wzrostu cen paliw,*
 - *Wzrost cen zaopatrzeniowych (dowód: karty nr 1157-1158).*

Prezes Urzędu zważył, co następuje.

W niniejszej sprawie uczestnikom prowadzonego postępowania antymonopolowego postawiony został zarzut zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję określonego w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającego na ustaleniu cen za usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Częstochowa. Zgodnie z powołanym wyżej przepisem *Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji*

na rynku właściwym polegające w szczególności na ustalaniu bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów.

Zawijazywanie porozumień ograniczających konkurencję może następować w sposób bezpośredni, na przykład pisemnie w umowie, bądź w następstwie uzgodnionego zachowania. Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez porozumienia sprzeczne z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów należy rozumieć:

- a) umowy zawierane między przedsiębiorcami, związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów,
- b) uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki,
- c) uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych.

W świetle powyższego porozumienie to zarówno umowa, stanowiąca dowód materialny i bezpośredni na jej zawarcie, jak i uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek innej formie. Dla stwierdzenia istnienia porozumienia nie jest ważna forma (pisemna, ustna), w jakiej zostało ono zawarte. Definicja porozumień jest więc bardzo szeroka i pozwala na objęcie zakazami wynikającymi z art. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wszelkich form skoordynowanych działań niezależnie funkcjonujących przedsiębiorców. Porozumieniem może być dokonane w jakiegokolwiek formie uzgodnienie dwóch lub więcej niezależnych przedsiębiorców lub ich związków, które wywołuje lub grozi wywołaniem negatywnych skutków dla konkurencji. W szczególności są to wszelkie formy współpracy faktycznej, którym przedsiębiorcy nie zamierzali nadać wiążącego charakteru, a które w sposób celowy i świadomy eliminują niepewność co do przebiegu procesów rynkowych i warunków działania konkurentów².

Celem wyróżnienia praktyk uzgodnionych jako kategorii porozumień ograniczających konkurencję jest uniemożliwienie przedsiębiorcom obejścia zakazu zawartego w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez stosowanie takich form koordynacji zachowań, które nie osiągnęły stadium umowy, ale świadomie pozwalają praktycznej współpracy zająć miejsce konkurencji powiązanej z ryzykiem³. Dla uznania działań podmiotów za sprzeczne z regułami konkurencji wystarczy zatem wykazanie, że ograniczyły one swobodę w stosunkach z osobami trzecimi na podstawie wspólnego uzgodnienia. Stwierdzenie praktyki ograniczającej konkurencję następuje wówczas na podstawie analizy rzeczywistych działań przedsiębiorców. Muszą być one nieadekwatne do istniejących warunków rynkowych, niewytłumaczalne w sposób racjonalny bez założenia wcześniejszej koordynacji działań bądź zawierać elementy nieformalnej współpracy pomiędzy niezależnymi przedsiębiorcami. Dowód na istnienie praktyk uzgodnionych może być obalony, jeżeli przedsiębiorcy są w stanie dowieść, na podstawie racjonalnych przesłanek, że fakty uznane za niewytłumaczalne w inny sposób jak istnieniem zmywy, mogą być zadowalająco wyjaśnione w sposób nie odwołujący się do tego rodzaju praktyk⁴.

Tak więc w celu wyeliminowania możliwości obejścia prawa przez dokonywanie czynności i działań nie spełniających przesłanek umowy cywilnoprawnej uznaje się za porozumienia także

² E. Modzelewska-Wąchal, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Wydawnictwo TWIGGER, Warszawa 2002, s. 44.

³ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14 lipca 1972 r. w sprawie *Imperial Chemical Industries przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich* (Zb. Wyr. ETS 1972, 619) za: *Zakaz porozumień ograniczających konkurencję I*, wpraw. T. Skoczny, W. Szpringer, Dom Wydawniczy ELIPSA, Urząd Antymonopolowy, Warszawa 1996, s. 28.

⁴ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 28 marca 1984r. w sprawach połączonych 29 i 30/83 *Compagnie Royale Asturienne des Mines SA i Societe Rheinzink przeciwko Komisji Wspólnot Europejskich* (Zb. Wyr. ETS 1984, 1679) za: *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej. Orzecznictwo, Tom 1, Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z lat 1962-1989*, opracowanie i wprowadzenie A. Jurkowska, T. Skoczny, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2004, s. 348.

uzgodnienia dokonywane przez przedsiębiorców w jakiegokolwiek formie. Istotą tej formy jest koordynacja zachowań przedsiębiorców poprzez świadome współdziałanie, którego celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji. Koordynacja pozwala bowiem na wyeliminowanie niepewności przedsiębiorców co do przebiegu procesów rynkowych i warunków działania konkurentów. Praktyczna kooperacja pomiędzy przedsiębiorcami zajmuje tutaj miejsce konkurencji. Decydujące dla zakazu praktyk uzgodnionych, jest stwierdzenie ograniczenia wolności działania przedsiębiorców przez skoordynowanie ich zachowań, czyli stwierdzenie „działań skoordynowanych” zamiast „działań samodzielnych”⁵. Jednakże dla udowodnienia takiej koordynacji zachowań nie wystarcza stwierdzenie wystąpienia podobnych zachowań przedsiębiorców. Konieczne jest udowodnienie, że zachowania te nie są adekwatne do istniejących warunków rynkowych. Pomocne w udowodnieniu takiego uzgodnienia może być wykazanie istnienia związków prawnych i gospodarczych między przedsiębiorcami⁶.

Podkreśla się w orzecznictwie i doktrynie, że uzgodnienie takie może również nastąpić w przypadku wzajemnej wymiany informacji o przyszłych zachowaniach rynkowych, w oczekiwaniu na osiągnięcie efektu koordynacyjnego⁷. Przyjmuje się, że wystarczy, jeżeli z wyprzedzeniem przedsiębiorcy poinformują się wzajemnie o zachowaniu, przez co każdy z nich może planować swoje działanie, polegając na tym, że konkurenci równolegle uczynią to samo⁸. Sąd Pierwszej Instancji w Luksemburgu w wyroku z dnia 6 kwietnia 1995 r. wskazuje także, że „wymiana, między konkurującymi przedsiębiorcami, informacji, które mogą być wykorzystane do stworzenia kartelu stanowi praktykę uzgodnioną (...)”⁹. Z uwagi na fakt, że pojęcie uzgodnionych praktyk zakłada istnienie wzajemnych kontaktów, przyjmuje się także, że warunek ten jest spełniony, jeśli ujawnienie przez jednego konkurenta innemu przyszłych zamiarów lub zachowania na rynku było wnioskowane, bądź przynajmniej zaakceptowane, przez tego innego konkurenta¹⁰.

W celu udowodnienia, że doszło do praktyk uzgodnionych, nie jest konieczne wykazanie, że przedsiębiorstwo w formalny sposób zobowiązało się, wobec jednego lub wielu innych podmiotów, przyjąć określony sposób postępowania lub, że przedsiębiorstwa uzgodniły, jakie będzie ich przyszłe zachowanie na rynku. Wystarczy, że przez stwierdzenie zamiarów, przedsiębiorstwo wykluczyło lub, przynajmniej, w istotny sposób zmniejszyło niepewność co do zachowania, jakiego można się spodziewać na rynku z jego strony¹¹. Bez znaczenia jest więc

⁵ T. Skoczny, W. Springer, *Podstawowe orzecznictwo antymonopolowe organów wspólnot europejskich, Zakaz porozumień ograniczających konkurencję I*, Urząd Antymonopolowy, Warszawa 1996, s. 29.

⁶ E. Modzelewska – Wąchal, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów ...* – op.cit., s. 45.

⁷ T. Skoczny, W. Springer, *Podstawowe orzecznictwo ...*, op.cit., s. 29; por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14.07.1972 r. w sprawie 48/69 *Imperial Chemical Industries Ltd. v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. Wyroków SE 1972, 619.

⁸ T. Skoczny, W. Springer, *Podstawowe orzecznictwo ...*, s. 112, por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14.07.1972 r. w sprawie 48/69 *Imperial Chemical Industries Ltd. v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. Wyroków SE 1972, 619.

⁹ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji (SPI) z dnia 6 kwietnia 1995 r. w sprawie T-142/89 *Usines Gustave Boël SA v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. orz. 1995, II-867, w *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom II Część 1, Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z lat 1990 – 2004*, Opracowanie i wprowadzenie Agata Jurkowska, Tadeusz Skoczny, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005, s. 228.

¹⁰ Wyrok SPI z dnia 15.03.2000 r. w połączonych sprawach T-25/95 (...) *Cementeries CB i inni v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. orz. 2000, II-491, w *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom II Część 2, Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z lat 1990 – 2004*, Opracowanie i wprowadzenie Agata Jurkowska, Tadeusz Skoczny, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005, s. 464 i n.

¹¹ Por. wyrok SPI z dnia 14.05.1998 r. w sprawie T-347/94 *Mayr-Melnhö Kartongesellschaft GmbH v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. orz. 1998, II-1751, *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom II Część 1 ...*, s. 381 i 382.

czy strony porozumienia uważały się za związane – prawnie, faktycznie lub moralnie – do podjęcia uzgodnionych działań.

Przyjmuje się, iż w razie braku bezpośrednich dowodów na udowodnienie praktyk ograniczających konkurencję, dopuszczalnym jest oparcie się na dowodach pośrednich, poprzez odwołanie się, zgodnie z art. 81 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego dotyczących domniemań faktycznych. Stosownie do art. 231 k.p.c., można uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów. Fakt zawarcia zakazanego prawem porozumienia (w przypadku braku dowodów bezpośrednich) może być udowodniony w sposób pośredni, jeżeli podobieństwo postępowania przedsiębiorców nie da się wyjaśnić bez założenia uzgodnionego zachowania tych podmiotów na rynku.

W wyroku z dnia 1 marca 2011 r. sygn. akt XVII AmA 87/09 uchylającym wydaną w niniejszym postępowaniu Decyzję Nr RKT-110/2008 SOKiK wskazał, że możliwość ustalenia faktów w sposób przewidziany w art. 231 K.p.c. wchodzi w rachubę w takich sytuacjach, jaka wystąpiła w rozpoznawanej sprawie tj., gdy brak jest bezpośrednich środków dowodowych pozwalających na udowodnienie faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Wówczas dopuszczalne jest zastosowanie wnioskowania, u podstaw którego leży ustawowe domniemanie, pozwalające na oparcie ustaleń faktycznych na uznaniu za ustalone istotnych faktów, jeżeli wniosek taki można zgodnie z zasadami logicznego rozumowania wyprowadzić z innych ustalonych w sposób niewątpliwy faktów. SOKiK wskazał, że art. 231 K.p.c. zawiera definicję ustawową domniemania faktycznego rozumianego w nauce jako sąd, którego treścią jest uznanie określonego faktu, istotnego dla rozstrzygnięcia danej sprawy za ustalony, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić w oparciu o zasady logiki i zasady doświadczenia życiowego, z innych ustalonych już faktów. W ramach takiego wnioskowania organ orzekający posiada pełną swobodę, powinien jednakże uwzględniać całokształt okoliczności faktycznych w konkretnej sprawie. Domniemany fakt nie wymaga twierdzenia ani dowodzenia, w przeciwieństwie do okoliczności stanowiących podstawę faktyczną domniemania. Przewidziane w przepisie art. 231 K.p.c. domniemanie faktyczne jest środkiem dowodowym stosowanym w braku bezpośrednich środków dowodowych, konstruowanym z uwzględnieniem reguł wskazanych w art. 233 § 1 K.p.c. Treścią domniemania faktycznego jest uznanie za istniejący określonego faktu wynikającego z wzajemnego, logicznego związku pomiędzy innymi, ustalonymi faktami i sądami o tych faktach. Nie można dokonać prawidłowego domniemania faktycznego bez ustalenia faktów stanowiących jego logiczne przesłanki. Orzeczenie sądu może być oparte na domniemaniu faktycznym, o którym mowa w art. 231 K.p.c. tylko wówczas, gdy stanowi ono wniosek wynikający z logicznie ustalonych faktów stanowiących przesłanki domniemania, najbardziej zbliżony do zasad doświadczenia życiowego.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie zgromadzono bezpośrednich dowodów na zawarcie porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku wywozu odpadów komunalnych na terenie Częstochowy. W związku z tym konieczne stało się ustalenie, czy wniosek o zawarcie takiego porozumienia można wyprowadzić w oparciu o zebrane dowody pośrednie, zgodnie z zasadami domniemania faktycznego.

W Decyzji Nr RKT-110/2008 Prezes Urzędu wskazał, iż o zawarcie zakazanego porozumienia świadczy szereg dowodów pośrednich, w szczególności:

- wprowadzenie przez przedsiębiorców niemal identycznych stawek opłat za usługi odbierania odpadów komunalnych na terenie gminy Częstochowa;
- zbieżność czasowa odnośnie dat wprowadzenia podwyżek w życie (1 październik i 1 listopad 2006 r.) oraz zbieżność czasowa podjęcia decyzji o podniesieniu cen (sierpień i wrzesień 2006 r.).

- fakt istnienia kontaktów pomiędzy uczestnikami porozumienia, w tym uczestnictwo w spotkaniach w okresie poprzedzającym podniesienie cen, których przedmiotem były zagadnienia bezpośrednio związane z wprowadzeniem nowych cenników;
- fakt istnienia związków rodzinnych pomiędzy Zbigniewem, Waldemarem, Wiesławem i Elżbietą S.;
- fakt, iż nie wystąpiła żadna nagła zmiana sytuacji rynkowej, która uzasadniałaby wprowadzenie akurat z początkiem października i listopada 2006 r. nowych, ujednoczonych stawek opłat za usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Zarówno SOKiK, jak i Sąd Apelacyjny nie zgodziły się z powyższą oceną, co skutkowało uchynieniem ww. Decyzji. W wyroku z dnia 1 marca 2011 r. sygn. akt XVII AmA 87/09 SOKiK podniósł, iż jakkolwiek wskazane powyżej ustalenia nie są w rozpoznawanej sprawie sporne oraz nie były kwestionowane przez strony, to jednak nie sposób wywieść z nich, iż pomiędzy stronami postępowania doszło do zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję polegającego na bezpośrednim ustalaniu cen za usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Częstochowa. Podobnie wypowiedział się Sąd Apelacyjny, który w wyroku z dnia 5 stycznia 2012 r., sygn. akt VI ACa 905/11 utrzymującym w mocy wyrok SOKiK wskazał, że ustalone w okolicznościach niniejszej sprawy fakty nie pozwalają na przyjęcie, że dokonana przez powodów podwyżka cen była wynikiem niedozwolonego porozumienia. Zdaniem Sądów, stosując w niniejszej sprawie reguły odnoszące się do domniemań faktycznych wniosków o zawarcie niedozwolonego porozumienia cenowego nie jest uprawniony.

W uzasadnieniu swojego stanowiska SOKiK wskazał w pierwszej kolejności, iż spotkania przedsiębiorców, jakie miały miejsce w dniach 21 lutego 2006 r., 15 marca 2006 r., 30 marca 2006 r. i 5 kwietnia 2006 r. mogły wprawdzie stanowić forum do wymiany informacji w przedmiocie podwyższenia cen za odbiór odpadów, jednakże okoliczność ta nie została udowodniona. Z materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania wynika jedynie, że przedmiotowe spotkania zorganizowane zostały przez Urząd Miasta w Częstochowie i obok uczestników postępowania wzięli w nich udział także przedstawiciele Urzędu Miasta w Częstochowie i przedstawiciele Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego Sp. z o.o. zarządzającego składowiskiem odpadów w Sobuczynie. Jak wynika z materiału dowodowego spotkania te miały charakter wyłącznie informacyjny, zaś ich przedmiotem były zagadnienia związane między innymi z systemem selektywnej zbiórki odpadów oraz z planowanym podwyższeniem cen na składowisku odpadów w Sobuczynie, a także ustaleniem przez Gminę Częstochowa górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za wywóz odpadów komunalnych. Sam udział przedsiębiorców w spotkaniach nie może zostać uznany za dowód zawarcia porozumienia w szczególności biorąc pod uwagę ich informacyjny charakter, tym bardziej, że spotkania te odbywały się z inicjatywy Urzędu Miasta, który w tej formie prowadził przygotowania do realizacji swoich zadań ustawowych. Brak jest przy tym jakiegokolwiek dowodu pozwalającego postawić przeciwną tezę.

Zdaniem SOKiK również fakt wprowadzenia identycznych cen za usługi wywozu odpadów komunalnych na terenie Gminy Częstochowa oraz zbieżność czasowa dat ich wprowadzenia nie dają wystarczającej podstawy do przyjęcia, że pomiędzy przedsiębiorcami doszło do zawarcia porozumienia cenowego. Jak wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie podstawą podwyższenia cen przez przedsiębiorców były okoliczności o charakterze obiektywnym, niezależnym od ich woli. Z materiału dowodowego zebranego w toku przeprowadzonego postępowania antymonopolowego wynika, że wzrost cen za usługi odbierania odpadów przez powodów podyktowany był okolicznościami związanymi ze zmianą stawek za składowanie odpadów komunalnych, wprowadzeniem nowych obowiązków wynikających z nowelizacji ustawy o odpadach, podwyższeniem tzw. opłaty marszałkowskiej, zmianą Regulaminu utrzymania i porządku dla Miasta Częstochowy oraz pogarszającymi się wynikami finansowymi

przedsiębiorców. Strony w celu dopasowania swojej działalności do nowych rygorów wynikających z nowelizacji przepisów oraz w obliczu planowanej podwyżki cen za składowanie odpadów musiały podnieść ceny za świadczone przez siebie usługi, by w ten sposób utrzymać swoją dotychczasową pozycję na rynku.

W wyroku z dnia 1 marca 2011 r., sygn. akt XVII AmA 87/09 SOKiK podniósł, ponadto iż analizując całokształt okoliczności sprawy należy stanąć na stanowisku, że podwyższenie cen za odbiór odpadów komunalnych przez strony niniejszego postępowania do niemal jednakowego poziomu w identycznym czasie może być wynikiem tzw. naśladownictwa cenowego, polegającego na świadomym działaniu przedsiębiorców dopasowujących się do powstałej na rynku sytuacji, będącej reakcją na zachodzące na tym rynku zmiany. Opierając się na doświadczeniu życiowym, stwierdzić zdaniem Sądu należy, że zachowania przedsiębiorców stanowią racjonalną, normalną reakcję rynkową przejawiającą się w świadomym dostosowaniu się do zmieniających wymagań rynku w zakresie ofert cenowych swoich konkurentów. Istotne jest także, że z uwagi na wielkość rynku, jakim jest Gmina Częstochowa, pozyskanie informacji o planowanych podwyżkach przez konkurencyjne podmioty nie jest rzeczą trudną. Z tych względów dany podmiot uzyskawszy informację o podniesieniu ceny przez konkurenta również podejmował decyzję w przedmiocie podwyższenia ceny za świadczone usługi. Takie działanie przedsiębiorców nie dziwi, stanowi wręcz wyraz racjonalnego zachowania przedsiębiorcy reagującego na zaistniałe zmiany na rynku. Zakwestionowane zachowania stron postępowania są wyłącznie przejawem naśladownictwa cenowego i brak jest podstaw do uznania, by doszło do zawarcia jakiegokolwiek porozumienia cenowego. Z tych względów nie dziwi także okoliczność, że decyzje o podniesieniu cen przez tych przedsiębiorców, jak również wdrożenie tych cen w życie nastąpiło w jednakowym czasie. Skoro bowiem przedsiębiorcy uzyskali informacje o planowanych podwyżkach cen za składowanie odpadów na składowisku w Sobuczynie w tym samym czasie to podwyższenie przez nich cen za świadczone usługi w niemalże identycznym czasookresie znajduje racjonalne uzasadnienie. Opisane wyżej zjawisko jest oczywistym mechanizmem występującym w gospodarce rynkowej, w której podmioty gospodarcze reagują na sytuację rynkową w chwili uzyskania informacji co do zaistnienia zmian dotyczących kosztów prowadzonej działalności gospodarczej. Zbieżność czasowa występująca w przedmiotowej sprawie jest rezultatem dopływających do przedsiębiorców w jednym czasie informacji o zmianie dotychczasowych warunków prowadzenia działalności gospodarczej (selekcja odpadów, likwidacja upustów na składowisku odpadów).

SOKiK podkreślił, że jeżeli nie zostało wykluczone, iż analizowana podwyżka cen była rezultatem naśladownictwa cenowego, to nie jest również uprawnione domniemanie faktyczne, iż była ona wynikiem porozumienia. Z ustalonych w toku przeprowadzonego postępowania faktów nie można wyprowadzić wyłącznie wniosku, by pomiędzy przedsiębiorcami doszło do zawarcia porozumienia określonego w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, bowiem wniosek, że podwyżki były następstwem naśladownictwa cenowego jest równie prawdopodobny.

Z dokonaną przez SOKiK oceną zgodził się również Sąd Apelacyjny, który w wyroku z dnia 5 stycznia 2012 r. sygn. akt VI ACa 905/11 utrzymał w mocy wyrok sądu I instancji uchylający Decyzję Nr RKT-110/2008. Sąd Apelacyjny podniósł, iż okolicznością bezsporną w sprawie jest, iż na spotkaniu w dniu 19 kwietnia 2006 r. przedstawiciele Częstochowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego zapowiedzieli podniesienie w czwartym kwartale 2006 r. cen za składowanie odpadów na zarządzanym przez ten podmiot wysypisku śmieci w Sobuczynie z 50 zł do 66,17 zł za tonę, a następnie – od początku 2007 r. – kolejną podwyżkę z 66,17 zł do 82,73 zł za tonę. Z powyższego wynika, że dokonana przez strony postępowania podwyżka cen nie mogła zostać uznana za nieuzasadnioną. Została bowiem dokonana w chwili, gdy przedsiębiorcy mogli spodziewać się realizacji zapowiedzi podniesienia cen za składowanie śmieci na wskazanym wyżej wysypisku, co miałoby bezpośredni wpływ na koszty prowadzenia

przez nich działalności gospodarczej. Podwyżka ta była planowana na czwarty kwartał 2006 r. Dalej idąca podwyżka miała natomiast nastąpić z początkiem 2007 r. Tymczasem Ochrona Środowiska, SITA, Remondis, Zbigniew S. i Waldemar S. podwyżkę cen swoich usług dokonali w okresie od sierpnia do września 2006 r. Poza tym w przypadku Spółki SITA doliczyć należało jeszcze 3-miesięczny okres wypowiedzenia dotychczasowych warunków umów, co oznacza, iż w stosunku do dotychczasowych klientów nowe ceny zaczęły obowiązywać dopiero w 3 miesiące później. Powyższa zbieżność czasowa pomiędzy zapowiadającym wcześniej wzrostem kosztów składowania odpadów na wypisku śmieci a dokonanymi podwyżkami wskazuje, iż podwyżki te były uzasadnione. Zbieżność czasowa pomiędzy dokonanymi podwyżkami nie dziwi w sytuacji, gdy przedsiębiorcy o planowanym podniesieniu cen za składowanie odpadów zostali poinformowani jednocześnie.

Za przyjęciem, że dokonanie kwestionowanych podwyżek cen wynikało ze wzrostu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przemawia również w ocenie Sądu Apelacyjnego okoliczność, iż podwyżki te poprzedzał długi okres stabilności cenowej. Choćby ze względu na stały wzrost cen paliwa musiało nastąpić w końcu podniesienie cen świadczonych usług, w przeciwnym bowiem wypadku działalność ta przestałaby być opłacalna. Podkreślić również należy, iż w drugiej połowie 2006 r. istniały podstawy do podwyższenia cen przez wszystkich przedsiębiorców wynikające z konieczności dostosowania się do systemu selektywnej zbiórki odpadów. Podstawowym celem przedsiębiorcy jest zaś osiągnięcie i maksymalizacja zysku z prowadzonej działalności.

Jak wskazał Sąd Apelacyjny dla oceny zachowania stron postępowania należy także wziąć pod uwagę, że podwyżkę cen poprzedził długi okres stabilności cenowej, pomimo wzrostu kosztów świadczenia usług (np. wzrost cen paliw). W rezultacie o rentowności prowadzonej działalności decydowała wielkość udzielanych na składowisku odpadów upustów. Podmioty, które z nich korzystały w dużym stopniu osiągały zysk, natomiast podmioty mniejsze, korzystające z upustów w mniejszym zakresie lub z nich nie korzystające, osiągały wynik finansowy w okolicach zera lub ponosiły stratę. Okoliczność, iż podwyżkę cen poprzedzał długi okres stabilności cenowej przemawia za przyjęciem, iż dokonanie przedmiotowej podwyżki wynikało ze wzrostu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

Sąd Apelacyjny wyraził również stanowisko, zgodnie z którym o zawarciu zмовы cenowej nie świadczy okoliczność, że w wyniku dokonanej podwyżki przedsiębiorcy przyjęli jednakową stawkę pomimo istniejących wcześniej różnic pomiędzy ich cennikami. Powyższy efekt mógł bowiem wynikać z tzw. naśladownictwa cenowego, czyli dozwolonego w warunkach gospodarki wolnorynkowej wzorowania się na innych przedsiębiorcach w zakresie ustalenia poziomu ceny za świadczone usługi, bez dokonywania pomiędzy tymi przedsiębiorcami jakichkolwiek uzgodnień. W wyroku z dnia 9 sierpnia 2006 r., sygn. akt III SK 6/06 Sąd Najwyższy wskazał, że nie są przejawem porozumienia ograniczającego konkurencję tzw. paralelne zachowania przedsiębiorców świadomie dopasowujących się do powstałej na rynku sytuacji. Jako normalna reakcja rynkowa, świadome dostosowywanie się do zmieniających wymagań rynku, między innymi w zakresie ofert cenowych konkurentów, nie jest zakazane. Różnica między dozwolonym zachowaniem paralelnym a niedozwolonym porozumieniem ograniczającym konkurencję tkwi w tym, że w pierwszym przypadku mamy do czynienia jedynie z racjonalnie uzasadnionym naśladownictwem zachowań innych konkurentów, w drugim – z zawartym (w jakikolwiek sposób i w jakiegokolwiek formie) porozumieniem. Jeżeli podążanie przez przedsiębiorców za cenami konkurentów poprzedzone jest jakimikolwiek bezpośrednimi lub pośrednimi kontaktami między przedsiębiorcami, których celem jest wpływanie na decyzje rynkowe niektórych z nich lub ujawnianie zamierzeń, objęte jest ono zakazem porozumień cenowych. W okolicznościach niniejszej sprawy nie zostało udowodnione, aby pomiędzy przedsiębiorcami miały miejsce takie kontakty poza udziałem w spotkaniach z przedstawicielami Urzędu Miasta w Częstochowie i przedstawicielami Częstochowskiego

Przedsiębiorstwa Komunalnego. Powyższa okoliczność nie świadczy jednak o zarzucanym porozumieniu. Porozumienia o charakterze zmowy cenowej mają bowiem charakter poufny, wobec czego za nieprawdopodobne (w świetle zasad logiki i doświadczenia życiowego) należy uznać, iż podczas oficjalnego spotkania z udziałem władz miasta doszło do zawarcia takiego porozumienia. Dodatkowo należy mieć na względzie, iż z uwagi na rozmiary rynku częstochowskiego, pozyskanie przez danego przedsiębiorcę informacji i podwyżkach dokonanych przez jego konkurentów nie było rzeczą trudną, wymagającą współdziałania pomiędzy przedsiębiorcami.

Mając zatem na uwadze, iż w niniejszej sprawie nie zostało udowodnione, że ustalenie jednolitej ceny za świadczone usługi było wynikiem uzgodnień między przedsiębiorcami, brak jest podstaw do przyjęcia, iż zawarte zostało niedozwolone porozumienie ograniczające konkurencję. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 5 stycznia 2012 r., sygn. akt ACa 905/11, dla przypisania przedsiębiorcom zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję na danym rynku konieczne jest wykazanie, iż miało miejsce złożenie przez nich (w dowolnej formie) oświadczeń woli o treści sprzecznej z prawem co do uzgodnionego zachowania na rynku, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Przy braku udowodnienia, że ujednoczenie cen na częstochowskim rynku wywozu odpadów nie było skutkiem naśladownictwa cenowego, brak jest podstaw do stwierdzenia, że kwestionowana podwyżka stanowi przejaw niedopuszczalnej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zmowy cenowej.

Podsumowując powyższe stanowiska sądów należy wskazać, że zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie wskazuje na zawarcie zarzucanego porozumienia ograniczającego konkurencję. W niniejszej sprawie brak jest jakichkolwiek dowodów bezpośrednich wskazujących na to, iż strony postępowania dokonały uzgodnień cen za świadczone przez siebie usługi, ograniczając tym samym konkurencję na rynku lokalnym. Fakt zawarcia porozumienia nie wynika również z dowodów pośrednich. Z ustalonych w sprawie faktów można równie dobrze wyprowadzić wniosek, iż podwyżka cen podyktowana była po prostu dostosowaniem się przedsiębiorców do zmieniających się warunków na rynku gospodarki odpadami na terenie Gminy Częstochowa oraz wynikała z zachowań paralelnych, stanowiąc świadomą reakcję na działania konkurentów.

W świetle powyższego Prezes Urzędu uznał, że prowadzone postępowanie antymonopolowe powinno zostać umorzone.

Stosownie do art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w związku z art. 84 tej ustawy, w sprawach w niej nieuregulowanych, do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się – z wyłączeniem spraw dotyczących dowodów – przepisy ustawy Kodeks postępowania administracyjnego. Art. 105 K.p.a. stanowi, że gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania. *Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego oznacza, że brak jest któregoś z elementów materialnego stosunku prawnego, a wobec tego nie można wydać decyzji zatwierdzającej sprawę przez rozstrzygnięcie co do istoty. Przesłanka umorzenia postępowania może istnieć jeszcze przed wszczęciem postępowania, co zostanie ujawnione dopiero w toczącym się postępowaniu, a może ona powstać także w czasie trwania postępowania, a więc w sprawie już zawisłej przed organem administracyjnym* (tak B. Adamiak i J. Borkowski – Kodeks postępowania administracyjnego – Komentarz, C.H. BECK, Warszawa 1996, str. 462).

W niniejszej sprawie przesłanką umorzenia postępowania antymonopolowego, przemawiającą za jego bezprzedmiotowością jest – jak wskazano powyżej – brak podstaw do przyjęcia domniemania faktycznego, iż doszło do zawarcia zarzucanego porozumienia ograniczającego konkurencję na rynku wywozu odpadów komunalnych na terenie gminy Częstochowa. Ocena zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, iż ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny (ustalenie cen na jednakowym

poziomie oraz zbieżność czasowa dokonanych podwyżek) może zostać w sposób zadowalający wytłumaczona bez odwoływania się do tego typu porozumienia.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach

Maciej Fragsztajn